

XIX. évfolyam
1. szám
ROMALAP
2011. január
Ára: 300 Ft

A LUNGO DROM KÉTHARMADOS GYŐZELME

FARKAS FLÓRIÁN VEZETÉSÉVEL
MEGALAKULT
AZ ÚJ ORSZÁGOS CIGÁNY ÖNKORMÁNYZAT

LD

„LUNGO DROM”

HOSSZÚ ÚT

Január hónap névadója Janus (Ianus), a kezdet és a vég istene, neki tulajdonítható, hogy a korábbi márciusi, majd szeptemberi évkezdés helyett a rómaiak utóbb január 1-jén kezdték az évet. Az év első hónapját a csillagászati év megfelelő hónapneve után régente Vízöntő havának is nevezték.

Újév napja: január 1.

A hónap – és az év – első napjához megszámlálhatatlan néphagyomány kötődik, amelyek közös vonása, hogy ennek a napnak a cselekedetei kihatnak a soron következő év történéseire is. Az idők során a szilveszteri és újévi szokások jórészt összemosódtak, az évbúcsúztatás és az újesztendő köszöntése egyetlen vidám, zajos ünneplésben nyilvánult meg. A leginkább élő hagyományok közé tartozik a szilveszteri-újévi lencseevés, aki ezt teszi, annak a következő évben nem ürül ki a pénztárcája.

Vízkereszt: január 6.

Vízkereszt (korábban Szentkereszt) a latin egyház Epiphania Domini, „az Úr megjelenése” elnevezésű, január 6-án tartott ünnepének magyar neve. Vízkereszt a „karácsonyi tizenketted” (12 napos ünnep) zárónapja, a farsang kezdete.

A vízkereszt, más néven háromkirályok vagy epifánia egy keresztény ünnep, amelyet általában január 6-án ünnepelnek, ám a római katolikus egyházban sok helyen a legközelebbi vasárnapra tolják el az egyházi ünneplését.

A nyugati kereszténység minden évben ekkor emlékezik meg a napkeleti bölcsekről – a hagyomány szerint a nevük: Gáspár, Menyhért és Boldizsár. Ezeknek a neveknek a névnapját január 6-án ünneplik.

A keleti keresztény egyházak Jézusnak a Jordán folyóban Keresztelő Szent János által való megkeresztelkedését ünneplik ezen a napon. Jézus megkeresztelkedésének emlékére a katolikus templomokban vizet szentelnek, s ebből a hívek hazavihetnek valamennyit.

Az időjós napok közé számít e nap is: ha enyhe az idő, az még nagy hidegeket jelez.

Veronika napja: január 13.

Veronika napja a hagyomány szerint egyben az év leghidegebb napja.

Veronika a görög (macedón) eredetű Bereniké név latin változata, jelentése: győzelmet hozó. Más magyarázat szerint Veronica (Beronice) volt annak az asszonynak a neve, aki a kereszttúton egy kendőt nyújtott át Jézusnak. A legenda szerint a kendőn megmaradt Jézus arcának a lenyomata. A középkorban ezt az arcképet nevezték Veronikának a latin vera (igaz) és az icon (kép) összetételeként értelmezve.

Antal napja: január 17.

E naphoz kapcsolódó mondás: „ha esik, Szent Antal elviszi a szénát”.

ROMA LAP

Megjelenik havonta.

Megjelenik havonta az Országos Roma Önkormányzat támogatásával. Kiadja: az „Oktatási és Továbbképzési Központ” Alapítvány 5000 Szolnok, Aranka utca 3. – Telefon: 06-56/420-110 – Fax: 06-56/514-331 – Levelezési cím: 5000 Szolnok, Aranka utca 3. – e-mail: otka77@citromail.hu – Internetcím: www.ldromalap.hu
A lapot szerkeszti a szerkesztőbizottság. – Tervezőszerkesztő: Gudmon András

Felelős kiadó: Farkas Flórián

Címlapon: ORŐ alakuló ülés

Nyomdai munkák: KARCAGI NYOMDA KFT.

Felelős vezetők: Márkusné Tankó Orsolya és Nagyné Tankó Tímea ügyvezető igazgatók

ISSN 1216-982X

A népi gyógyászatban Szent Antal tüze néven említik az orbáncot és minden kísértést, ami a gonosztól származik. A Szent Antal tüze ellen megszentelt T alakú kereszttel védekeznek, innen ered az „antalkereszt” (egyiptomi kereszt) elnevezés.

Piroska napja: január 18.

Piroska (eredeti alakja Prisca) egy római nemesember lánya volt, akit Claudius császár bálványimádásra akart kényszeríteni. Prisca ezt megtagadta, ezért lefejezték. Emlékére templomot alapítottak a római Aventinus-hegyen. Tisztelete hazánkban azután mélyült el, hogy Szent László királyunk lányát Piroskára keresztelték.

A hiedelem szerint aki e napon piros kendőt köt a nyakába, még abban az évben férjhez megy.

Időjósló nap is e nap: „ha Piroska napján fagy, negyven napig el nem hagy.”

Ágnes napja: január 21.

Ágnes, keresztény szűz mártír a legrégebbi időktől tisztelt szentek egyike. Az írások már a IV. század utolsó harmadában említik a nevét, ám, ha eredetileg élő alak volt is, valódi kiléte ma már földeríthetetlen. Annyi más mártír szűzével rokon, ponyva ízű legendája szerint 13 éves volt mindössze, amikor a diocletianusi üldözések idején kivégezték. A római leányzót a város prefektusának fia ostromolta szerelmével, de ő ellenállt, mondván, mennyei vőlegénye (Krisztus) már eljegyezte őt. Az ifjú apja, hallván az ügyről, felszólította Ágnest, hogy áldozzon az isteneknek. A leány megtagadta. Ekkor meztelenre vetkőztették, úgy vitték fényes nappal a bordélyba. Ágnest azonban a csoda folytán hirtelen megnövő haja eltakarta a kíváncsiak szeme elől; a bordélyházban ráadásul egy angyal még fénybe is öltöztette. Egykori ostromlóját viszont, aki ide is követte, hogy erőszakot tegyen rajta, egy démon halálra sújtotta. Ekkor Ágnest, mint boszorkányt meg akarták égetni, de a lángok a hóhérokat pörkölték meg. Végül is Domitianus „agónján” (cirkuszában) lefejezték. Ma itt áll a S. Agnese in Agone templom. Állítólag január 21-én temették el Rómában, azóta is ez a nap az ünnepe.

Ágnes nap már a másnapi Vincéhez is kötődik: „ha Ágnes hideg, engesztel Vince, hogy teljék a pince”.

Vince napja: január 22.

Vince hispániai vértanú, válogatott kínzásokkal gyötörték halálra (†304). Legendáját az Érdy-kódexben, továbbá a ponyvaköltő Varga Lajos versezetében olvashatjuk. Egyikben sincs magyarázat Vincének, Vince napjának a szőlővel, borral való kapcsolatára. Tiszteletét jelentős mértékben előmozdította nemesi származása, amelyre a feudális Európa sokat adott. Már a koronázási paláston (1031) fölűnik. Közép-európai kultusza a XI. században idekerült ereklýei révén Boroszlóbból sugárzik szét.

Hagyományként még a századforduló táján is a pécsi szőlősgazdák Vince napján egyik pincéből a másikba járva szoktak együttesen áldomásozni. Voltak, akik vesszőt vágtak le, és a meleg szobában rügyeztetni kezdték. Ennek állásából, mértékéből azután az őszi termésre következtek. A szőlősgazdák e napon figyelik az időjárást. „Ha fénylik Vince, tele lesz a pince” – tartja a népi rigmus. A vincézés

sokféle szokás, pincéről pincére járnak, áldomást isznak. Pécsen vesszőt vágunk, és a szobában kirügyeztetik, ebből következtetnek a termésre. „Vincevessző” vágása Egerben is szokás.

A magyar kultúra napja: január 22.

A magyar kultúra napját 1989 óta ünnepeljük meg január 22-én, annak emlékére, hogy – a kézirat tanúsága szerint – Kölcsey Ferenc 1823-ban ezen a napon tisztázta le Csekén a Himnusz kéziratát. Az évfordulóval kapcsolatos megemlékezések alkalmat adnak arra, hogy nagyobb figyelmet szenteljünk évezredek hagyományainknak, gyökereinknek, nemzeti tudatunk erősítésének, felmutassuk és továbbadjuk a múltunkat idéző tárgyi és szellemi értékeinket.

Szent Pál napja: január 25.

E napnak is van időjárási üzenete: „Ha fényes Szent Pál, minden termés szépen áll. Ha Pál fordul köddel, jószág hullik döggel.”

Szent Pál

Nemzetközi Vámnap: január 26.

A nemzetközi vámnapot, a brüsszeli székhelyű Vám Együttműködési Tanács január 26-ai megalakulását 1983 óta ünneplik a világban. A magyar kormány 1992-ben hozott rendeletet e nap hivatalos megtartásáról, így 1993 óta Magyarországon is ünneplik.

Holocaust emléknap: január 27.

1945. január 27-én az első ukrán front néhány katonája lépett be elsőként az auschwitzi haláltábor kapuján. A látvány döbbenetes volt. Halottak mindenütt, az élők pedig emberi roncsok voltak. 1942–45 között majd 2 millió ember halt meg a legnagyobb náci haláltáborban. 2006-tól január 27. – az ENSZ határozata alapján – a holocaust nemzetközi emléknapja. A világon mindenütt megemlékeznek a népirtás áldozatairól, a körülbelül 6 millió emberről, aki már soha nem térhetett vissza.

A hónap hírei • A hónap hírei

SNÉTBERGER HALLGAT TOVÁBB

❖ Tucatnyi gyermeket hallgatott már meg *Snétberger Ferenc*, az Európai Roma Zenei Szakkollégium alapítója; január 17-én Salgótarjánban, egy nappal később Szolnokon, január 19-én pedig Veszprémben várta a fiatal tehetségeket.

Az Európai Roma Zenei Szakkollégium egy erős, nemzetileg és nemzetközileg egyaránt elismert, példaértékű iskolát kíván teremteni, melyben a fiatal, hátrányos helyzetű roma zenei tehetségeket világszínvonalú képzés és mentorálás révén hozzásegítik zenei karrierjük elindításához.

Az intézmény Snétberger Ferenc művészeti vezetésével 2011. június 19-én nyitotta meg kapuit 60 tehetséges roma fiatal előtt. Oktatóik, mentoraik olyan nemzetközileg elismert zenész-tanárok lesznek, mint *Oláh Kálmán*, *László Attila*, *Szakcsi Lakatos Béla*, és olyan nemzetközi vendégelőadók, mint *Paolo Vinaccia*, *Tony Lakatos* vagy *Roby Lakatos*. A gyerekek számára az évi 12 hetes oktatás teljes mértékben ingyenes. Az őszi óta tartó meghallgatásokon számos tehetséges jelölttel találkoztak a szervezők.

Elsősorban a jazz-re, világzenére és klasszikus zenére is nyitott, hangszereken már játszó fiatalokat várták. Az ütőhangszereket és bőgősokeket részesítették előnyben, de természetesen a más hangszerekkel ügyesen bántó zenészeket is szívesen fogadják. Szólóénekes tanszakot 2013-tól indítanak majd, így az énekesek jelentkezését egyelőre nem tudják fogadni.

Snétberger Ferenc
(Fotó: György Kallus)

EGYÜTTMŰKÖDNEK NAGYKANIZSÁN A RENDŐRÖK ÉS A CIGÁNY KISEBBSÉGI SZERVEZETEK

❖ Bűnmegelőzésről, az áldozattá válás elkerüléséről és a cigány fiatalok rendőri pályára irányításáról is szól az az együttműködési megállapodás, amelyet 27 térségbeli cigányszervezettel kötött a nagykanizsai rendőrkapitányság.

Molnár József, a város rendőrkapitánya elmondta: a keret-megállapodás kiter arra, hogy a kisebbségi önkormányzatok és a rendőrség kölcsönösen segíti egymást egyebek mellett bűnmegelőzési javaslatokkal, a bűnügyileg fertőzött góccokban intézkedések kezdeményezésével, az áldozattá válás elkerülésének oktatásával és a cigány fiatalok rendőri pályára iránti érdeklődésének felkeltésével. A rendőrség és a kisebbségi szervezetek közötti napi kapcsolattartást városi és megyei kapitánysági összekötő tisztek segítik. A kapitányság vezetője hozzátette: most már hagyományosnak számít, hogy négyévente az újonnan megválasztott cigány kisebbségi szervezetek vezetőivel egy asztalhoz ülnek, de a jövőben is minden évben értékelik az előző esztendő tapasztalatait. Az elmúlt évről azt mondta: nagy eredménynek számít, hogy – 2009-hez hasonlóan – tavaly sem volt bejelentés diszkriminatív rendőri intézkedés miatt, de nem hallgatta el, hogy alkalmanként határozottabb fellépésre van szükségük, mert gyakrabban megpróbálnak ellenállni a rendőri intézke-

ROMA GYEREKEKKEL TALÁLKOZOTT ERDEI ZSOLT

❖ Roma gyerekekkel „verekedett” *Erdei Zsolt* Pécsen. A profi világbajnok bokszoló Pécsen küzdött meg több fiatalal. Az *Arc az egészségért* program szervezői hívták meg, hogy találkozzon olyan cigány fiatalokkal, akik már bunyóznak vagy egyszerűen csak erősnek érzik magukat, és az egyetlen kitörés számukra a sport.

Az alapmozdulatokra tanította a fiatalokat a világhírű bokszoló. A ring egy bérház tetőtéri apró szobája volt, ahol egy hatgyermekes roma család él. A 19 éves *Gyula* már 4 éve próbálkozik a sporttal. A fiatal is

úgy érzi, ez az egyetlen lehetősége arra, hogy máskepp éljen, mint most a családjában. *Erdei Zsolt* elmondta, hogy ő is egy garzonlakásban kezdte, onnét küzdötte ki magát saját erejével. A sportoló szerint kitartással, elszánt akarattal minden sikerülhet.

A cél az, hogy ezek a fiatalok ne az utcán vezessék le társaikon a felesleges energiáikat. Az *Arc az egészségért* mozgalom példaképeket szeretne állítani a fiatal romák elé.

„RENDET TEREMT A KORMÁNY A ROMA KÖZALAPÍTVÁNYOK KÖZÖTT”

❖ A kormány a közpénzekkel történő felelős gaz-

dálkodás érdekében felülvizsgálta az általa alapított közalapítványok és alapítványok működését, és a felülvizsgálat eredménye alapján döntött bizonyos alapítványok megszüntetéséről, illetve átalakításáról. A kormány döntése értelmében a legismertebb roma közalapítványok (Magyarországi Cigányokért Közalapítvány, Magyarországi Nemzeti és Etnikai Kisebbségekért Közalapítvány) működésében is jelentős változás lesz, kettő közülük megszűnik, és feladataikat az újonnan létrehozott *Wekerle Sándor* Alapkezelő veszi át. A változások átláthatóbbá, takarékosabbá és ellenőrizhetővé teszik a roma integrációra szánt támogatások felhasználását.

désekkor. Szólt arról is, hogy a munkanélküliség növekedésével együtt gyarapodott a bűnügyek, szabálysértési ügyek száma, ezen belül leginkább az élelmiszerek, napi közszükségleti cikkek alkalmi lopásának és a betöréses lopásoknak az aránya nőtt. Hozzátette: sajnálatos, hogy a város környékén leginkább problémásnak számító Zalakomárban nem alakult kisebbségi önkormányzat, mert azzal közösen hatékonyabban lehetne fellépni a jogsérelmekkel szemben.

CIGÁNY GYERMEKEK KÉPEI AZ EGYETEMEN

❖ Világba kiáltó kontraszt-tal szembesít A mi meséink – alkotások a nyomor széléről című kiállítás, amely először volt látható Debrecenben, az Élettudományi Centrumban.

Felvidítanak, örömmel, optimizmussal töltenek el élénk színvilágukkal, életigenlésükkel, s az erős komponáltsággal – így számolnak be azok, akik látták a kiállítás 33 festményét. E műveket Komádi, Körösszakál, Mezősas és Told mélyszegénységben élő, élelmet, ruhát, alapvető életkörülményeket nélkülöző cigány gyermekei festették a berettyóújfalui Igazgyöngy Alapítvány 2010-es – a tárlatnak is címet adó – programjában.

A tárlat festményeit ki egészíti 8 tabló, amelyeken a fiatal alkotókat munka közben, inséges körülményeik között örökítették meg: a belső lelki gazdagságot, vidámságot, a kép minden zugát megtöltő bőséget és termékenységet a műveken és alkotóikat a legna-

gyobb nincstelenségben. A két világ között feszülő ellentmondást azért mutatták meg a program vezetői, hogy felhívják a figyelmet tapasztalatukra; a mélyszegénységben élő gyermekek elfecsérelt tehetségek a társadalomban. Segítőerőre van szükségük, különben elsüllyednek. Céljuk volt az is, hogy szembeszálljanak az előítélettel, mely szerint a nyomorgó cigányság megváltoztathatatlan, gondot okozó réteg.

A képek tartalmához vezetett a harmadik szándék: a gyermekekben erősíteni az identitást. A művek Erdős Lajos tyukodi cigány mesemondó történeteiből elevenítenek meg egy-egy jelenetet – ennek tartalmát a gyerekek rövid összefoglalókban mellékeltek a képeikhez.

Az alkotásnak ráadásul mindig van építő hatása és önbizalmat ad. Több mint 500 díjat nyernek évente „A mi meséink” kis festői és a többi növendék a berettyóújfalui Igazgyöngy Alapítvány Művészetoktatási Intézményében. Életkörülményeiken bizonyára nagyon megdöbbennének azok az európai szakemberek, akik az elismeréseket odaítélték – ők ugyanis nem tudtak a művek háttéréről semmit. Bebizonyosodott, hogy a képek alkotói tehetségükkel, rajztudásukkal nyerték az elismeréseket.

SOMOGYI HÍRLAP: BEZÁRJÁK A NIKLAI ISKOLÁT

❖ A tanév végén végleg bezárják a niklai általános iskolát, amelyet a csömendi önkormányzattal közösen működtetnek a somogyi faluban – közölte a Somogyi Hírlap.

Fülöpné Kesztyűs Ágota (Fidesz-KDNP), Nikla polgármestere a képviselő-testület döntését követően a lapnak azt mondta: a szabad intézményválasztás egy iskolai gyereket vitt el a településről. „Csak görgetjük magunk előtt a gondokat” – mondta a polgármester, akinek a közlése szerint még kérdéses, hogyan, miből tartanak ki a tanév végéig, ugyanis még erre az átmeneti időszakra sem kaptak semmilyen segítséget. Az is kérdés, hova jár majd a bezárás után a 68–72 niklai diák.

A polgármester azt mondta, hogy az iskolában 98 százalék a roma gyerekek aránya. Halmozottan hátrányos helyzetű diákokról van szó, akik még az étkezésért sem tudnak fizetni.

FOLYTATÓDOTT A KÖZÖSSÉG ELLENI ERŐSZAKKAL VÁDOLT SAJÓBÁBONYI ROMÁK ÜGYÉNEK TÁRGYALÁSA

❖ Befejeződött a vádlottak meghallgatása abban a büntetőügyben, amelyben kilenc sajobábonyi férfit vádolnak felfegyverkezve, csoportosan elkövetett, közösség tagja elleni erőszak büntetével és más bűncselekményekkel.

A büntetőügy előzménye 2009. november közepére tehető: a felosztatott Magyar Gárda egyenruhájába öltöztek és a roma lakosság között szabadultak el az indulatok. A vádirat szerint a Jobbik helyi szervezete lakossági fórumot tartott a városban, és a helyi roma közösség ezt provokációnak vette. Emiatt csoportosulás alakult ki a rendezvény helyszínén, de különösebb atrocitás nem történt. Másnap viszont a rendezvény helyi

szervezőit fenyegetés érte, erről tudomást szereztek Jobbik-szimpatizánsok, és spon-tán demonstrációt akartak tartani a településen, hogy megvédjék a szervezőket.

IGAZÁT KERESI EGY DEBRECENI CIGÁNY FÉRFI

❖ Roma származása miatt érte hátrány a bíróságon – állítja Lakatos Árpád. A debreceni férfit 2008 nyarán támadták meg. A rendőrök pedig, akiktől segítséget kért, csak megmutatták neki, hogy merre van a kórház. Lakatos Árpád nemcsak az egyenruhásokat, hanem a megyei bíróság egyik bíróját is feljelentette. Most a Központi Nyomozó Főügyészség foglalkozik az esettel.

A férfi ügyvédje azt mondta: kártérítési pert indítottak a rendőrség ellen, melyben – hiába mutattak be minden dokumentumot – azt állapították meg, hogy a férfi 8 napon belüli sérüléseket szenvedett. Emiatt nem járt a kártérítés. Az ügyvéd szerint a tárgyaláson nem jegyzőkönyveztek mindent. Ezért a bírót is feljelentették. Azért tettünk feljelentést az eljáró bíró ellen, mert álláspontunk szerint lényeges körülmények kimaradtak a jegyzőkönyvből, olyanok, amelyek álláspontom szerint megalapozzák Lakatos Árpád úr keresetét az alperessel szemben – nyilatkozta Nyári Péter ügyvéd.

Összeállítottuk: a szabadfold.hu, romnet.hu, MTI, DTV, dehir.hu hírei alapján.

A hónap hírei • A hónap hírei

Területi és országos kisebbségi önkormányzati választás 2011.

Rendkívül magas részvétellel lezajlott a területi és az országos kisebbségi önkormányzati választás január 9-én, a választásra jogosult elektorok 98,36 százaléka vett részt a választáson. A Lungo Drom tarolt: a cigány kisebbség 53 tagú országos önkormányzatában 37 mandátumot szerzett.

Országos önkormányzatot alakíthat mind a 13 magyarországi nemzetiség. A 19 megyében és a fővárosban összesen 58 területi kisebbségi önkormányzat jöhet létre.

A 2011. január 9-ei kisebbségi választáson az arra jogosultak 98,36 százaléka vett részt. A 2010 októberében mandátumot szerzett 9 168 helyi kisebbségi önkormányzati képviselő közül 9018-an jelentek meg az országos és megyei, illetve a fővárosi testületeik megválasztásán. Ez alkalommal az ország 19 megyéjében és a fővárosban, összesen 1577 településen rendeztek választást. Az országos kisebbségi választásban a 13 magyarországi kisebbség összesen 27 listát indított, a legtöbb kisebbség szavazólapján két jelölőszervezet listája szerepelt.

A legnagyobb lélekszámú **cigány** kisebbség 53 tagú országos önkormányzatában a Lungo Drom 37, a Magyarországi Cigányok Országos Fóruma 16 mandátumot kapott. A cigány kisebbségi önkormányzati választáson megjelentek aránya 98,83%(!) volt, meghaladta az összes kisebbségre vonatkozó átlagot is.

A választás eredményeként a **bolgár** kisebbség 21 tagú önkormányzatában – egyedüli indulóként – a Magyarországi Bolgárok Egyesülete kapta meg az összes mandátumot. A **görög** kisebbség 21 tagú országos önkormányzatában a Magyarországi Görögök Kulturális Egyesülete 11, a Görög Ifjúsági Egyesület 10 mandátumot szerzett. A **horvát** kisebbség 29 tagú országos önkormányzatában – egyedüli indulóként – valamennyi mandátumot a Magyarországi Horvátok Szövetsége kapta meg. A **lengyel** kisebbség 21 tagú országos önkormányzatában a Magyarországi Bem József Lengyel Kulturális Egyesület 16, a Magyarországi Lengyel Katolikusok Szent Adalbert Egyesülete 5 mandátumot kapott. A **német** kisebbség 37 tagú országos önkormányzatában – egyedüli indulóként – az Észak-Magyarországi Német Önkormányzatok Szövetsége Egyesület kapta valamennyi mandátumot. Az **örmény** kisebbség 21 tagú országos önkormányzatában az Arménia Népe Kulturális Egyesület 3, a Kilikia Kulturális Egyesület 4, az Örmény Kultúra Barátainak Erzsé-

betvárosi Egyesülete 2, a Magyarországi Örmény Spjurk Egyesület 5 és az Erdélyi Örmény Gyökök Kulturális Egyesület 7 mandátumot szerzett. A **román** kisebbség 25 tagú országos önkormányzatában a Magyarországi Románok Országos Érdekképviselői Egyesülete 11, a Magyarországi Románok Kulturális Szövetsége 10 és a Budapesti Román Egyesület 4 mandátumot kapott. A **ruszin** kisebbség 25 tagú országos önkormányzatában Magyarországi Ruszinok (Rutének) Országos Szövetsége 12, a Rukisösz 7, a Ruszin Kisebbségi Összefogás Közhasznu Egyesület és a Ruszin Kulturális Egyesület – Hodinka Antal Országos Ruszin Értelmiségi Egyesület 6 mandátumhoz jutott. A **szerb** kisebbség 21 tagú országos önkormányzatában a Szege-di Helyi Szerb Közösség 15, a Srpski Forum Egyesület listája 6 mandátumot kapott. A **szlovák** kisebbség 29 tagú országos önkormányzatában a Magyarországi Szlovák Szervezetek Uniója 15, a Magyarországi Szlovákok Szövetsége Közhasznu Szervezet – Pilisi Szlovákok Egyesülete és Regionális Kulturális Központja – Dél-

Alföldi Szlovákok Szervezete listája 14 mandátumot szerzett. A **szlovén** kisebbség 15 tagú országos önkormányzatában – egyedüli indulóként – a Magyarországi Szlovének Szövetsége kapta az összes mandátumot. Az **ukrán** kisebbség 21 tagú önkormányzatában a Magyarországi Ukrán Kulturális Egyesület 13, a Kijevi Rusz Magyarországi Ukrán Hagyományörző Egyesület 8 mandátumot kapott.

A területi kisebbségi önkormányzati választás eredményeként az ország valamennyi megyéjében alakulhat területi kisebbségi önkormányzat. A 19 megyében és a fővárosban összesen 58 területi önkormányzatot választottak. Megyei önkormányzat választását ott kezdeményezhették, ahol az adott kisebbség legalább 10 településen működött helyi önkormányzatot.

A megelőző ciklusban 57 területi önkormányzat volt. Most megszűnt ugyan a Vas megyei német önkormányzat, de új területi önkormányzatot hoztak létre a Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei németek. A ruszin kisebbség Pest megyében alakíthat új területi önkormányzatot.

A három pillér: törvényesség – szakmaiság – erkölcsösség

Az új korszak kezdete

A Lungo Drom kétharmados győzelmével zárult a 2011. január 9-én lezajlott területi és országos cigány kisebbségi önkormányzati választás. Nem a parlamenttől, nem a párttól, hanem a cigányságtól kapta a vasárnapi kisebbségi választásokon elnyert, történelmi felelősséggel járó felhatalmazást a Lungo Drom – értékelte a győzelmet *Farkas Flórián*, a Lungo Drom elnöke.

Farkas Flórián, a Lungo Drom elnöke sajtótájékoztatóján gratulációját fejezte ki a tizenhárom kisebbség január 9-én megválasztott képviselőinek. Mint mondta: ezzel egy új korszak veheti kezdetét a kisebbségi politikában. A képviselő köszönetet mondott a magyarországi romáknak azért a munkáért és eredményért, amit a választás alkalmával tanúsítottak és értek, hiszen a 98,5 százalékos részvétellel bebizonyították, hogy nem akarnak kimaradni az új Magyarország fejlődéséből, az ország építésének folyamatából. Az országos választáson 71, a területin pedig 85 százalékos támogatást kapott a Lungo Drom – tájékoztatót az elnök. Mint fogalmazott: új korszak, új szemléletű politika indulhat meg romaügyben, s ennek szellemében átfogó romastratégiát készítenek. A cigányságnak vissza kell szereznie a többségi társadalomtól a bizalmat. „A cigányság nem lehet továbbra is kitaszított. Együtt kell menetelni az ország építésén” – tette hozzá. Az elnök hangsúlyozta, azok is számíthatnak a Lungo Dromra, akik nem őket támogatták. Mint fogalmazott, a Kolompár-féle MCF-ben is vannak ren-

des, korrekt, az ügyet szolgáló emberek, akikre szükség van, „együtt fogunk velük dolgozni, senkit nem rekesztünk ki, a lehető legnagyobb egységet kell megteremtünk”.

Új szemléletű cigánypolitika kezdődhet az új Országos Cigány Önkormányzat megalakulásával

A kisebbségi önkormányzati választások eredménye egyben a magyarországi cigányság üzenete is – hangsúlyozta Farkas Flórián. Azt jelenti, hogy a kisebbség nem fogadja el a botrányos, kriminalizált, szakszerűtlen, törvénytelen cigánypolitikát. Ehelyett törvényes, szakszerű és erkölcsös politikát szeretne. A Lungo Drom mindezt tudomásul vette, és a kormányzattal együttműködve minden eddiginél hatékonyabb, eredményesebb cigánypolitikát fog felmutatni. Ez a történelmi jelentőségű felhatalmazás történelmi felelősséget is jelent – hangsúlyozta a képviselő. Nem engedhető meg, hogy a hazai cigányság továbbra is kitaszított legyen, ezért az elsődleges feladat visszakapni a társadalom bizalmát és befogadását. Ezért kell dolgozni, együtt kell menetelni az ország újjáépítésében. Együtt, hiszen a Lungo Drom sohasem gondolkodott másképp, és nem is fog – emelte ki a politikus.

„Soha ennyi diplomás ember nem szerzett még mandátumot, mint most, ráadásul a választási listánkra csak erkölcsi bizonyítvánnyal rendelkezők kerülhettek fel, úgy gondolom, ennek nagyon komoly üzenete van” – emelte ki az elnök. Az Országos Cigány Önkormányzat új testülete nyitni kíván a felelősen gondolkodó, nem cigány civil- vagy egyházi szervezetek és a gazdasági szféra felé is – mondta. Megyei szinten cigány integrációs központok jöhetnek létre, amelyek koordinálják és megvalósítják a kormányzat által támogatott programokat. Szerencsés környezetet biztosít ehhez hazánk soros uniós elnöksége, valamint az, hogy a kabinet ezt a területet kiemelten kezeli. Ebben a Lungo Drom teljes mértékben partner, és készen áll a feladatokra, s rövid időn belül leteszi a cigányság felzárkóztatását elősegítő programot – hangsúlyozta az elnök.

Történelmi mozgásban

Választottak a kisebbségek

„A Lungo Drom az 53 országos mandátumból 37 elnyerésével bőven rávert a nagy testvér kétharmadára is.”

Szégyenletesen keveset foglalkozott a magyar országos nyomtatott sajtó a január 9-én lezajlott országos és területi kisebbségi önkormányzatok eredményeivel. Pedig, ha valamivel érdemes lett volna foglalkozni a hecc-kampányok és a politikai balgaságok közepette, akkor az az, hogy Magyarországon – egész Európában egyedülálló módon – az ország 13 nemzeti-etnikai kisebbsége saját intézményes vetélkedéssel megyei és országos képviselőket választott. Persze erre most legyinthes az olvasó: kit érdekel, hogy a ruszin vagy az örmény önkormányzat győztese. Nos, kedves média- és közéleti kollégák, ha mást nem, őket magukat, akik együttessen a magyar társadalom több mint tíz százalékát teszik ki, és csak az elmúlt vasárnap a 13 kisebbség több mint 9168 elektora – vagyis olyan személy, aki ősszel az önkormányzati választáson kisebbségi képviselő lett – járult az urnákhoz, hogy megválassza a maga országos és területi-megyei képviselőit, őket érdekli. Közülük pontosan 9018-an jelentek meg a bizottságok előtt, vagyis a részvétel rendkívül magas, 98,36 százalék volt, ami bizony kiválóan jelzi, hogy az egymilliót meghaladó kisebbségi polgártársainkat az országban képviselő elektro-

rok példás fegyelmezettséggel mutatták meg: Magyarországon elevenen él a kisebbségek hivatalos önkormányzati rendszere, és e téren bizony hazánk élen jár Európában.

Az Országos Választási Bizottság a január 12-i ülésén a részjegyzőkönyvek alapján kiállította a választá-

A Lungo Drom mára érdemben egy kis, önállóan is parlamenti küszöböt átlépni tudó párt lett.

sok eredményéről szóló jegyzőkönyveket, amelyek a többi között tartalmazzák az elektori jegyzéken szereplők, a megjelent electorok számát, a leadott szavazatok, az arányos mandátumelosztással kiosztott mandátumok számát, valamint a mandátumot elnyert képviselők nevét. Az eredménymegállapító határozatok ellen két napon belül a Legfelsőbb Bíróságnál lehetett jogorvoslással élni.

Jómagam s lapunk is fontosnak tartja szólni az eredményekről, ám ezek előtt érdemes tudni, hogy a kisebbségek országos önkormányzataiban általában 21 képviselő kap mandátumot, de néhány nagyobb kisebbség, mint a románok, horvátok, németek vagy a cigányok et-

től nagyobb, 25-53 közötti képviselőt választhatnak. A kisebbségek szervezetei demokratikus versenyt folytatnak ezekért a mandátumokért, némelyeknél állandó konfliktusok és lassan egy évtizedes harcok közepette (lásd örmények), mások pedig ritka egységben (lásd horvátok), vagy **példás fő-**

OCÖ-ben (erről még beszámolunk).

Kiegyenlített volt a görög kisebbség 21 fős országos önkormányzatában a verseny. A Magyarországi Görögök Kulturális Egyesület 11, míg a Görög Ifjúsági Egyesület 10 mandátumot nyert el.

A horvát kisebbség országos önkormányzatában kimagasló egység mutatkozik, ugyanis Magyarországi Horvátok Szövetsége úgy kapta meg mind a 29 mandátumot, hogy nem volt vetélytársa, egyedüli szervezetként indult a választásokon.

A lengyel kisebbség 21 tagú országos önkormányzatában a Magyarországi Bem József Lengyel Kulturális Egyesület 16, míg a Magyarországi Lengyel Katolikusok Szent Adalbert Egyesülete 5 mandátumhoz jutott.

A németek országos kisebbségi önkormányzata a nagyobb létszámú önkormányzatok közé tartozik. A 37 tagú testületben a horvátokéhoz hasonló egység van, hiszen egyedüli indulóként valamennyi mandátumot az Észak-Magyarországi Német Önkormányzatok Szövetsége Egyesület kapta.

Nem így az örményeknél. A 21 tagú országos önkormányzatban hagyományosan nagy vetélkedés a több generáció óta Magyarországon élő, örmény katolikus

lénnyel (lásd Lungo Drom a cigány országos önkormányzatban és vidéken) választják meg képviselőiket.

Ám – ha más nem, legalább mi, tiszteletből is, nézzük meg az eredményeket:

A bolgár kisebbség 21 tagú önkormányzatában – egyedüli indulóként – a Magyarországi Bolgárok Egyesülete kapta meg az összes mandátumot.

A cigány kisebbség országos önkormányzata 53 tagú. A mandátumokból 37-et a Lungo Drom, míg 16-ot a Magyarországi Cigányok Országos Fóruma szerzett meg, s ez egyben azt is jelenti, hogy Farkas Flórián szervezete soha nem tapasztalt, 71 százalékos többséget ért el az

magyar-örmények és az első, maximum második generációs örményországi ortodox között. Vetélkedésük immár több szervezetben is folyik, s bár a választásokat az Erdélyi Örmény Gyöke-
rek Kulturális Egyesület nyerte 7 megszerzett mandátumával, a többi képviselő szervezeti eloszlása – Magyarországi Örmény Spjurk Egyesület 5, Kilikia Kulturális Egyesület 4, Arménia Népe Kulturális Egyesület 3, Örmény Kultúra Barátainak Erzsébetvárosi Egyesülete 2 mandátum – korántsem biztos, hogy a magyar-örmények győzelmét hozza az elnökválasztáson.

A román kisebbség országos önkormányzata esetében a mandátumok száma 25, ebből a Magyarországi Románok Országos Érdek-kép-
viseleti Egyesülete 11, a Magyarországi Románok Kulturális Szövetsége 10, a Budapesti Román Egyesület pedig 4 mandátumot kapott.

A ruszin kisebbség 25 tagú országos önkormányzatában a Magyarországi Ruszinok (Rutének) Országos Szövet-
sége 12, a Rukisösz 7, a Ruszin Kisebbségi Összefogás Közhasznú Egyesület és a Ruszin Kulturális Egyesület – Hodinka Antal Országos Ruszin Értelmiségi Egyesület 6 mandátumhoz jutott.

A szerb kisebbség országos önkormányzata 21 tagú, a Szegedi Helyi Szerb Köz-
ség 15, míg a Srpski Forum Egyesület listája 6 mandátumot kapott.

A szlovák kisebbségi 29 tagú országos önkormányza-
tában a Magyarországi Szlovák Szervezetek Uniója 15, míg a Magyarországi Szlovákok Szövetsége Közhasznú Szervezete – Pilisi Szlovákok Egyesülete és Regionális Kulturális Központja – Dél-Alföldi Szlovákok Szervezete listája 14 mandátumot szerzett.

A szlovén kisebbség országos önkormányzatában –

egyedüli indulóként – a Magyarországi Szlovének Szövetsége kapta meg mind a 15 mandátumot.

És végül, de nem utolsó sorban az ukrán kisebbség 21 tagú önkormányzatában a Magyarországi Ukrán Kulturális Egyesület 13, míg a Kijevi Rusekz Magyarországi Ukrán Hagyományörző Egyesület 8 mandátumhoz jutott.

A nyomtatott média figyelme talán egyedül a Lungo Drom történelmi győzelmét emelte ki. A szo-

án szervezete történelmi léptékű intézményesülést hozott a hazai és az európai cigányság életébe. A Lungo Drom mára érdemben egy kis, önállóan is parlamenti küszöböt átlépni tudó párt lett a Fidesz szövetségén belül. 2010 őszén már ezt mutatta a több mint 4000 Lungo Drom önkormányzati képviselőjelölt, akikből több mint 2300-an mandátumot nyertek, most pedig az 53 országos mandátumból 37 elnyerésével bőven rávert

Farkas Flórián hatalma nemcsak hogy növekedett, hanem jelentősen függetlenedett is a Fidesztől, ami abszolút egyedivé teszi helyzetét.

cialisták és a baloldali médiumok pedig rögtön kisebbíteni akarták Farkas Flórián szervezetének eredményeit azzal, hogy azt állították, a Lungo Drom színeiben valójában Orbán nyert a cigányság körében. Szakértői szemmel nézve illet csak az állíthat, akinek fogalma sincs a roma szervezetek törésvonalairól, és akik még arra sem voltak hajlandóak, hogy megnézzék, ki Farkas Flórián vetélytársa, Aba-Horváth István személyében. Ő ugyanis a debreceni Fidesz oszlopos tagja, vagyis Farkas Flórián 71 százalékos országos és közel 85 százalékos területi támogatottságával pont a Fidesznek is bizonyította, hogy bizony ő az úr a háznál a cigányság körében a Fidesz belső törésvonalaitól és a Kolompár Orbán névével fémjelzett Magyarországi Cigányok Országos Fóruma szervezettől függetlenül.

Már az ősszel is jeleztem és a mostani Lungo Drom eredmények ezt igazolják vissza, hogy Farkas Flóri-

a „nagy testvér” kétharmadára is.

Mindez valószínűleg nagymértékben megerősíti Farkas Flórián pozícióját Orbán Viktor és a Fidesz felső vezetésének körében. Különösen azért, mert ha 2014-ben már lehet önállóan is kisebbségi képviselőket választani, akkor Farkas Flórián és a Lungo Drom akár pártsegítség nélkül is biztos parlamenti mandátumhoz juthat, amit a Fidesz-gömböc többi tagja nem mondhat el magáról. Vagyis ennek alapján állítottam a választásokat áttekintő elemzésben, hogy ma a Fidesznek nagyobb szüksége van a Lungo Dromra, mint a Lungo Dromnak a Fideszre. Különösen azért, mert 2010-ben a Fidesz és (néha kalapdíszt jellegű) szövetségesei politikusi eltartó-képességüknek a csúcsára jutottak. A párt politikusi karrierkínálata érdemben a zenitjére érkezett, miközben a politikai piacról a lehetséges szavazatok maximumát volt képes felmarkolni. Vagyis társadal-

mi erőforrás tekintetében a csúcsra ért, melyet jó, ha megtartani tud, de ez már inkább csak csökkenni fog.

Ebben a rendszerben a cigányság átlagosan 80 százalékos támogatottságával külső erőforrásnak számít, olyannak, ami érdemben hozzáadhat egy Fidesz ismételtséhez 2014-ben. Vagyis Farkas Flórián hatalma nemcsak hogy növekedett, hanem jelentősen függetlenedett is a Fidesztől, ami abszolút egyedivé teszi helyzetét. Kormánybiztosi funkciójáról azt nyilatkozta, annak tartalmát átgondolja az OCO elnökválasztása után, ami már önmagában is jelzi, hogy a Lungo Drom vezetőjének, az OCO elnöként nem minden körülmények között vonzó egy – meglehetősen gyenge hatáskörű, de Horn Gyula szavaival élve, „balhé elvitelre” mindenkor alkalmas – kormányzati cím. Sőt a kormányzati pozíció törvényszerű erózióját Farkas később ügyesen kivédheti azzal: „*még csak államtitkár sem voltam az Orbán kormányzatban, de az OCO-ban ezt, meg ezt sikerrel tettem meg a cigányság felemelkedéséért és integrációjáért*”...

Csakhogy vagy kormányzati pozícióból, vagy anélkül – a többségi társadalom szempontjából indifferens –, de sikereket, eredményeket muszáj lesz felmutatni. Különösen a hétköznapi cigány-magyar együttélésében. Enélkül a mostani választási siker igen hamar a többi illékony politikai ígéret kódébe vész.

Farkas Flóriánnak azonban most minden reménye és ereje megvan a tartós sikerekhez.

Zárug Péter Farkas
A szerző politológus
Demokrata, 2011.01.19.

A Lungo Drom kétharmados győzelme

Már a 2010. októberi cigány kisebbségi önkormányzati választás is előrevetítette a Lungo Drom elsőpró sikerét a 2011-es országos és területi cigány kisebbségi önkormányzati választáson. Nemcsak az Országos Cigány Önkormányzat alakult újjá a Lungo Drom képviselőinek vezetésével, de a húsz területi cigány kisebbségi önkormányzatban összesen elnyerhető 140 mandátumból is 84-et kapott meg a Farkas Flórián vezette cigányszervezet.

Soha nem látott választási részvétellel zárult a 2011. január 9-i országos és területi cigány kisebbségi önkormányzati választás. Az összes cigány kisebbségi önkormányzati képviselő (4906 elektor) közül 4849-en szavaztak az országos cigány kisebbségi önkormányzati választáson. Ez 98,83%-os részvételi arányt jelent, amely minden eddigi választási eredményt felülmúlt. A szavazóként megje-

gyarországi Cigányszervezetek Fórumával (MCF) szemben, aki mindössze 16 mandátumhoz jutott.

A Lungo Drom támogatottságát a választási adatok egyértelműen tükrözik, a szervezet támogatottsága ciklusról ciklusra erősödött. Míg 1998-ban mindösszesen 236 677 szavazatot kapott a szervezet az önkormányzati választáson, 2002-ben már 314 598 szavazatot tudhatott magáé-

azon választópolgárok szavazhattak, akik előzetesen kérték felvételüket a cigány választói jegyzékbe. Mint tapasztaltuk, a jegyzékbe vétel sokakban keltett és kelt ellenérzéseket a mai napig.) A szavazatok növekedésével egyenes arányban nőtt a mandátumszám is, a Lungo Dromnak 2002-ben 857 helyi cigány kisebbségi ön-

kormányzati képviselője volt, ez a szám 2006-ra megkétszereződött, ekkor 1594 fő jutott mandátumhoz a szervezet jelöltjeként. A 2010. évi kisebbségi önkormányzati választáson 2289 fővel minden eddigi önkormányzati választáshoz képest a legtöbb mandátumot szerezte a Lungo Drom.

Lungo Drom többség a területi cigány önkormányzatokban is

Szavazás az alakuló ülésen

lent 4849 képviselő közül az országos cigány kisebbségi önkormányzati választáson 3294 képviselő a Lungo Dromot támogatta szavazatával, ez az 53 fős országos testületben 37 mandátumot jelent a Lungo Dromnak, szemben riválisával, a baloldali elkötelezettségű Ma-

nak. 2006-ban 62 825 szavazatot kapott a Lungo Drom, 2010-ben pedig már 105 779 szavazatot. *(Fontos hangsúlyozni, hogy 2006-tól nem visszaesés történt az előző évek eredményeihez képest, hanem a 2005. évi törvénymódosításból eredően ekkor már kizárólag*

Kizárólag a Farkas Flórián vezette Lungo Drom képviselőiből áll a Jász-Nagykun-Szolnok, a Somogy és a Vas megyei területi cigány kisebbségi önkormányzat. A szervezet képviselői ugyanakkor többségben vannak Baranya, Bács-Kiskun, Borsod-Abaúj-Zemplén, Győr-Moson-Sopron, Heves, Nógrád, Pest, Szabolcs-Szatmár-Bereg, Tolna, Veszprém és Zala megye területi cigány kisebbségi önkormányzatában.

A Lungo Drom Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében hat mandátumhoz jutott. Bács-Kiskun, Baranya, Bor-

sod-Abaúj-Zemplén, Heves, Pest, Tolna és Zala megyében a területi kisebbségi önkormányzatban öt-öt mandátumot szerzett a cigányszervezet. Győr-Moson-Sopron, Nógrád és Veszprém megyében négy-négy mandátumhoz jutott a Lungo Drom. A fővárosban, Békés, Csongrád, Hajdú-Bihar és Komárom-Esztergom megyében a szervezet képviselőjében kettő-kettő képviselő jutott be a területi cigány önkormányzatban.

A Lungo Drom az összesen megszerezhető 140 mandátumból 84-et szerzett meg a területi cigány kisebbségi önkormányzatokban.

Megalakult az Országos Cigány Önkormányzat

Új szakaszához érkezett a romapolitika: január 21-én megalakult az Országos Cigány Önkormányzat új közgyűlése. A Lungo Drom az 53 fős testületben 37 képviselővel van jelen. **Farkas Flóriánt**, a Lungo Drom elnökét harmadik alkalommal választották meg az Országos Cigány Önkormányzat elnökévé.

Az Országos Cigány Önkormányzat alakuló ülésére ünnepélyes keretek között január 20-án, a Duna Palotában került sor. A mandátumátvételt követően zárt ülés keretében döntöttek az Országos Cigány Önkormányzat (OCÖ) elnökének személyéről. **Farkas Flóriánt**, az OCÖ új testületének tagjai egyedüli jelöltként, ellenszavazat és tartózkodás nélkül választották meg az OCÖ elnökévé.

A közgyűlés az alakuló ülésen döntött az OCÖ hivatalvezetőjének felmentéséről, ezzel egyidejűleg ideiglenesen **Dobóvári Il-dikó** korábbi hivatalvezetőt bízta meg a feladat ellátásával, a hivatal átadás-átvételével.

Farkas Flórián elnök az alakuló ülést követő sajtótájékoztatón hangsúlyozta, hogy partnerként fognak együttműködni a kormánnyal, de a mindenkori partneri viszony mellett szakmai és politikai ellensúlyt is fognak gyakorolni. „Minden programban, amely képes javítani, segíteni a cigányság élethelyzetén, mi partnerek leszünk és segítséget fogunk nyújtani” – emelte ki az elnök. Véleménye szerint haladéktalanul el kell indítani a szociális lakhatási feltételeket biztosító programot, amelyről már korábban egyeztetett a társadalmi felzárkózásért felelős államtitkárral. Kiemelte a belvíz és árvízi védekezéssel kapcsolatos közmunkaprogramot,

amelyben a magyarországi cigányságnak létszámarányosan kell részt vennie, elvárásai szerint még ebben az évben 20–30 ezer romának munkához kell jutnia.

Az elnök utalt a korábban működő, a romák integrációjára szánt pénzek szétosztásáért felelős alapítványok működésére, megítélés szerint sokkal konszolidáltabb formában, minimális személyzettel kell működtetni az erre kijelölt intézményeket a jövőben, annak érdekében, hogy a programok nagyobb arányban legyenek támogathatók. Megköszönte Balog Zoltán államtitkárnak az ösztöndíj alap összegének nagymértékű növelését. Hangsúlyozta, az oktatás, képzés, a tudás, mint érték, a

munka és a teljesítmény annak a feltétele, hogy a cigányság rövid időn belül valóban adófizető állampolgárrá váljon. Kiemelte: „csak azért fogunk dolgozni, aki magáért is akar tenni.”

Farkas Flórián elnök az elmúlt nyolc év cigánypolitikáját illetően utalt arra, hogy új korszak következik. „A megélhetési roma politizálásnak vége, és vége annak is, hogy valaki árulja a cigányságot” – fogalmazott. Ennek kapcsán kiemelte, hogy a Lungo Drom országos listájára csak erkölcsi bizonyítvány bemutatását követően lehetett felkerülni, hiszen a Lungo Drom új cigánypolitikája a törvényességre, a szakmaiságra és az erkölcsösségre épül.

A magyarországi cigányság maga kell, hogy visszaszerezze hitelét

A sajtótájékoztatót részt vett **Balog Zoltán** társadalmi felzárkózásért felelős államtitkár is, aki szerint olyan korszakot zárt le az alakuló közgyűléssel a magyarországi cigányság, amelyre senki nem lehet büszke. A magyar kormány is abban érdekelt, hogy az OCÖ-nek hitele legyen, ezt a hitelt azonban vissza kell szerezni – emelte ki az államtitkár.

Farkas Flórián személyét illetően egy olyan politikusi életpályának vagyunk a tanúi

és a részesei, amelyik példátlan a magyarországi cigányságnak a történetében – emelte ki Balog Zoltán. „Az én sikerem, a magyar kormány sikere Farkas Flórián nélkül, az általa vezetett Országos Cigány Önkormányzat nélkül romaügyben, cigányügyben nem valósulhat meg. És fordítva: Farkas Flórián nem tud sikeres lenni úgy, hogy ha nincs közöttünk a legsikeresebb együttműködés. A szövetség azt jelzi, hogy nemcsak egyszerűen

arról van szó, hogy két ember megérti egymást és jól működik együtt, hanem, hogy nincs alternatíva.”

Fontosnak tartotta kiemelni, hogy a választási kampányban a Lungo Drom nem kért és nem kapott kormányzati segítséget. Ugyanakkor úgy vélte, azok, akik a Lungo Dromot támogatták szavazatukkal, a Fideszt és a kormányt is választották. A programok megvalósítása kapcsán kiemelte, hogy az új rendszer alapja a teljesít-

mény. Az ösztöndíj sem tanulmányi segély lesz, hanem valóban ösztönözni fog, s a közmunkának sem az a célja, hogy szociális biztonságot jelentsen, hanem az, hogy eljuttassa az embert a munkaerőpiacra – mondta Balog Zoltán.

Az államtitkár kiemelte, Magyarország uniós elnökségének ideje alatt az európai roma keretstratégia elkészítése a legfontosabb program.

Marsi Edit

Az Országos Roma Önkormányzat Lungo Drom-os képviselői

„A Magyar Köztársaságban élő kisebbségek részesei a nép hatalmának: államalkotó tényezők.”

Alkotmány 68.§ (1)

Farkas Flórián elnök
(Jász-Nagykun-Szolnok megye)

Berényi László elnökhelyettes
(Somogy megye)

Bogdán Sándor elnökhelyettes
(Somogy megye)

Farkas Félix elnökhelyettes
(Borsod-Abaúj-Zemplén megye)

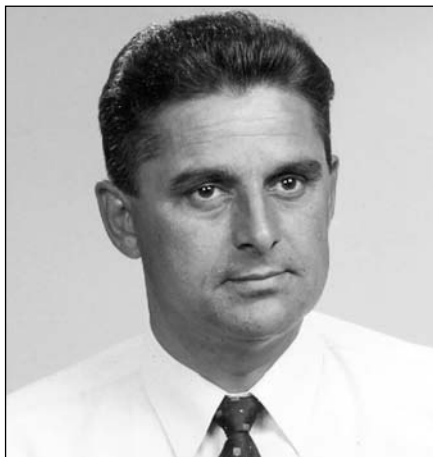
Hegedűs István elnökhelyettes
(Baranya megye)

Jónás Gábor elnökhelyettes
(Nógrád megye)

Lakatos István elnökhelyettes
(Szabolcs-Szatmár-Bereg megye)

Lukács Mihály elnökhelyettes
(Jász-Nagykun-Szolnok megye)

Nagy József György elnökhelyettes
(Zala megye)

Rácz Tamás elnökhelyettes
(Jász-Nagykun-Szolnok megye)

Raffai László elnökhelyettes
(Pest megye)

Vajda László elnökhelyettes
(Zala megye)

Várnai Márton elnökhelyettes
(Baranya megye)

„A cigányság legnagyobb hazai szervezetének, a Lungo Dromnak a hitelességét a hosszú múlt során szerzett nagyon sok és pótolhatatlan tapasztalat adja, továbbá az a tény, hogy ez az a szervezet, amely az egész magyarországi cigányság életében jelen van mindenütt, ahol hatalmas reményeket fűznek a most várható változásokhoz. Nevelés és oktatás, foglalkoztatás, területfejlesztés, egészségügy, minden együtt van abban a cselekvési tervben, amelyet jelentős előkészítő munka előzött meg. A Batthyány Lajos Alapítvány vezetőjeként és személy szerint is büszke vagyok arra, hogy előkészítésében és útjára bocsátásában társaim és magam is közreműködhetünk. A magyarországi cigányság felemelkedése nemzeti ügy. A felemelkedés programja tiszta erkölcsöt, elszántságot és hitet kíván mindenkitől, aki komolyan részt kíván benne venni.”

(Granasztói György)

Az Országos Roma Önkormányzat Lungo Drom-os képviselői

Az Országos Roma Önkormányzat Lungo Drom-os képviselői

„A Lungo Drom Farkas Flórián vezetésével mára szinte egyetlen lehetőségévé vált a cigányságnak. A hetvenegy százalékos Lungo Drom-győzelem azt jelenti: a hazai cigányság is megértette, hogy történelmi változások vannak az országban, és erről nem maradhatnak le. Az elmúlt húsz esztendőben egyetlen választott országos párt vagy társadalmi szervezet sem ért el olyan arányú sikert, mint Farkas Flórián szervezete. Több mint 2300 helyi kisebbségi önkormányzati képviselőjével ott van mindenütt az országban, és elér a keze minden-hova, ahol a változásokat eszközölni kell. Ez nemcsak Közép-Európában, hanem egész Európában, sőt a világon is egyedülálló szervezettség a cigányság történetében. Nyilván ez a politikai súlyát is meg fogja növelni a Fidesz-szövetségen belül. Különösen azért, mert a Lungo Drom mostantól ténylegesen egy kis párt, meghozza parlamenti küszöböt is átléphető nagysággal a Fidesz-szövetségen belül, amit a többi szövetséges nehezen tud elmondani magáról. Ugyanakkor a most kezdődő munka Farkas Flóriánra kimagasló felelősséget is ró.”

(Zárug Péter Farkas)

Ajtai Tibor
(Bács-Kiskun megye)

Babai János
(Veszprém megye)

Babai László
(Tolna megye)

Balogh Ernő
(Szabolcs-Szatmár-Bereg megye)

Balogh Imre
(Somogy megye)

Balogh Miklós
(Hajdú-Bihar megye)

Balogh Pál
(Szabolcs-Szatmár-Bereg megye)

Bogdán Piroska
(Győr-Moson-Sopron megye)

Csóka János
(Jász-Nagykun-Szolnok megye)

Csonka Sándor
(Baranya megye)

Dávid Attila
(Vas megye)

Gáspár Szilvia
(Pest megye)

„Nagyon sokat számított az évek során a cigányság önszerveződésének fejlődésében, hogy a magyarországi cigányság hogyan élte meg a kisebbségi önkormányzati ciklusokat. Voltak sikeres időszakok, de sajnos az elmúlt két ciklus tehetetlensége nagymértékben visszavetette a magyarországi cigányság integrációját. Éppen ezért a Lungo Drom új szemléletű, széleskörű, valódi társadalmi támogatottságú, összefogásra alapozott cigánypolitika megvalósítását tűzte ki célul, hiszen a magyarországi cigányság felemelkedése nemzeti ügy, mely összefogást kíván. A széleskörű roma összefogás megteremtése és a szakmai alapokon nyugvó új cigánypolitika kialakítása érdekében a Lungo Drom fontosnak tartja, hogy politikai hitvallástól függetlenül, minden tisztességes, a cigányság ügyéért valóban tenni akaró cigány kisebbségi önkormányzati képviselő a lehető legfelkészültebben álljon a jövő kihívásai elé.”

(Farkas Flórián)

Az Országos Roma Önkormányzat Lungo Drom-os képviselői

Az Országos Roma Önkormányzat Lungo Drom-os képviselői

„A Fideszt – csúcsra járatottságán túl – egy másik fontos mutató is erősíti. A méltatlanul elhallgatott kisebbségi önkormányzati választásokon ugyanis tarolt a Lungo Drom. Több mint 4000 jelöltet indított országszerte, s ebből 2300 körül ért el mandátumot. Farkas Flórián szervezete ezzel egyben bizonyította, hogy nem csupán a cigányságnak, hanem a Fidesznek is valódi stratégiai partnere (Nem csupán a cigányság számaránya, hanem a Lungo Drom szervezettsége miatt is a Fidesznek hosszú távon egyetlen tartaléka a cigányság legnagyobb szervezetében s a mögötte álló több száz ezres szavazóbázis mozgósításában lehet.) A Fidesz-szövetségen belül ugyanis látszólag nincs már több szervezeti mobilizáló tartalék. Kivéve a Lungo Dromot, amelyik szervezettsége miatt a Fidesz szövetségi rendszerén belül egyedülként képes a politikai piacot bővíteni. Erre pedig a Fidesznek nagy szüksége lesz, hiszen az önkormányzati választások győzelmével világos, hogy életciklusának tetőpontjára ért.”

(Zárug Péter Farkas)

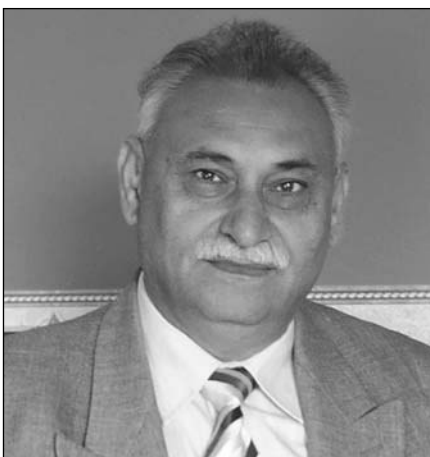
Kalányos János
(Tolna megye)

Károlyi Sándor
(Csongrád megye)

Kelemen Zoltánné
(Baranya megye)

Kovács István
(Baranya megye)

Kovács Józsefné (Jász-Nagykun-Szolnok megye)

Labodáné Lakatos Szilvia
(Baranya megye)

Lakatos Oszkár
(Heves megye)

Pusztai József Károly
(Békés megye)

Raffael György
(Somogy megye)

Sárközi Károly
(Tolna megye)

Tóth Pál
(Szabolcs-Szatmár-Bereg megye)

Varga József
(Szabolcs-Szatmár-Bereg megye)

„A Lungo Dromban elismerést szerzett és a listára kiválasztott képviselők mindegyike élvezi a magyarországi cigányok bizalmát. Hosszú évek óta tevékenykednek a cigánypolitika területén. Munkájukkal, napi eredményeikkel bizonyították, mennyire fontos számukra a cigányság ügyének odaadó szolgálata. Ez garanciát nyújt programunk végrehajtására is, amely képes változtatni, jobbítani a magyarországi cigányság élethelyzetén. Valamennyien elindultunk ezen a hosszú úton. Eddig kitartó és következetes politikai tevékenységünk, mindennapi munkánk, a cigányság sorsa iránt érzett felelősségvállalásunk a biztosíték arra, hogy a cigányság egysége és szellemisége jó úton jár, mely egyben garancia is céljaink megvalósítására. Közös a felelősségünk a holnapért, gyermekeink jövőjéért.”

(Lungo Drom 1999)

Az Országos Roma Önkormányzat Lungo Drom-os képviselői

MÁGA ZOLTÁN ÚJÉVI KONCERTJE

A hagyomány folytatódott, **Mága Zoltánnal** és sztárvendégeivel indították az évet a Papp László Budapest Sportarénában, kimagasló színvonalú élménnyel, káprázatos látványvilággal és természetesen Strauss-höz hű miliővel, közel tízezer látogatóval.

1939 óta minden év első napján rendezik meg Bécsben az Újévi koncertet, ahol évről évre egyre impozánsabb eseményben lehet része a több ezer osztrák és – kifejezetten erre az alkalomra – a fővárosba látogató külföldieknek. Mága Zoltán hegedűművész ezt a hagyományt kívánja életre keltetni hazánkban, amikor neves művészkollégáival karöltve egy egészestés újévi koncert megszervezésén fáradozik.

Nem titkolt szándéka egy olyan tradicionális esemény létrehozása, amely a kiemelkedő hazai kulturális fesztiválok mellett, újabb nemzetközi művészeti és turisztikai elismerést szerezhet Magyarországnak.

A 100 TAGÚ CIGÁNYZENEKAR 25 ÉVES JUBILEUMI NAGYKONCERTJE

Február 19-én, szombaton a 100 Tagú Cigányzenekar tartja 25 éves jubileumi nagykoncertjét a tavalyi év végére elkészült, gyönyörű szép és csodálatos akusztikájú pécsi Kodály Központ Hangversenytermében.

A nagyszabású koncert két felvonásban kerül megrendezésre. A pompás új épület remek helyszíne lesz a komoly Európa turnéről hazaérkező, magyar nemzeti kincsnek számító társulat produkciójának. Minden adott lesz, egy remekbe szabott negyed évszázados forduló megünnepléséhez, és annak a zenei csodának a megéléséhez, amit ezek a fantasztikus muzsikások, a világon egyedülálló módon nyújtanak. Tökéletes egy-ségben a tartalom és a forma.

A műsorban felcsendül többek között:

Gioacchino Rossini: Tell Vilmos – Nyitány, Johannes Brahms: V. Magyar tánc, Victorio Monti: Csárdás, Horváth Zoltán: Cigánytűz, Ismeretlen szerző: Balkán cigányparty, Piotr Tchaikovsky: Virágkeringő (Diótörő balettéből), Johann Strauss: Éljen a Magyar – polka, Johann Strauss J.: Cigánybáró nyitány, Johann Strauss: Radetzky mars, Grigoras Dinicu: A pacsirta

Jegyek kaphatók: D-Global Jegyiroda (szinhazbajarak.hu/hirek) 1135 Budapest, Reitter Ferenc utca 42.
Tel./fax.: 06-1-412-19-83 Mobil: 06-30-491-56-22

Bunda, bunda, egérbunda 2.

(Sáfár Sándor és Wuscher Anna gyűjtése)

– Megengedi, hogy hazakísérjem?
– Persze, hogy megengedem.

Hajnalodott. A királyfi egyszer csak nagy boldogságából arra eszmélt, hogy a lány pördült egyet. Éppen az ajtónál táncoltak. Kilépett az ajtó és eltűnt. Fejére tette az édesanyja főkötőjét, s csak annyit gondolt: Ne lásson senki? Nagyon elbúsulta magát a királyfi. Még ilyen! Mindig megszökik. Csak még egyszer találkozzak vele, tudom, nem járna túl az eszemen!

Most is Babók ért előbb haza. A szakácsnő már várta.

– No, mesélj gyorsan! Mi volt? Szép, fényes uraságok voltak? Eljött az ezüstruhás lány? Kivel táncolt a királyfi?

– Ház, az biztos, hogy szép volt a bál. Olyan szép daliás uraságok voltak, meg az asszonyok csillogó, ragyogó hosszú ruhában jöttek. A királyfi vidám volt, pedig az ezüstruhás lány nem jött el, de talált másikat, aki talán még szebb volt. A ruhája tiszta arany, tele minden szép csillogó díszekkel.

– És a királyfi most is csak egy lánnyal táncolt?

– Eggyel, az aranyruhással. Igaz, hogy még hasonlított is egy kicsit a másikra.

– Ne mondd!

Megérkezett a királyfi. Szomorkodott, búslakodott, aztán megint csak a könyvét bámulta. Majd biztos nem tudta kiolvasni, amit keresett, mert az öreg király is nézegetni kezdte az ő bibliáját, de ő sem találta meg, amit a fia keresett, mert most is a szakácsnőhöz ment a konyhába megkérdezni, hogy hallotta-e hírét valami kendő ütötte várnak. Hol hallhatta volna lbolya?

Nehezen telt a következő hét. Találgatta a királyfi, hogy mikor lesz újra bál. Tolta volna az időt, mint a szekeret szokták, mikor sárban húzza a gebe.

Azért egyszer csak mégis vasárnap lett. Akkor volt a bál a szomszéd királynál. Ő küldött egy papírost, amire az volt írva, hogy várják a bálba, el nem maradjon valahogy. A királyfi most nem gondolkodott semennyit. El-

megy hát! Ha a lány eljött a grófékhoz, meg a hercegekhez, biztos, hogy eljön a szomszéd királyhoz is. Mindent előre elgondolt, hogy mikor megy, meg hogyan fog vigyázni a királykisasszonyra, hogy ne szökhessen meg harmadszorra is, vagy talán negyedszer? Mert azt már hasonlított, gondolgatta, hogy az ezüst meg az aranyruhás lány ugyanaz lehet, hogy két vára van.

Forrás:
OTKA archívum

Harmadszorra már reggel elkezdte a készülődést, olyan fájtos ruhát vett fel, hogy... Az indulásnál azonban megint bosszúság érte. Hát nem ott állt már megint az a rusnya egérbunda, akarom mondani Babók a kapuban! A királyfit így feldühödni még senki sem látta.

– Már megint itt vagy? Szerencsétlenségemre elhoztalak az erdőből. Nem szólok, hogy a szőreid röpködnek mindenütt a palotában, s még ártásomra is vagy? Miattad nincs szerencsém.

Avval kirántotta a lány kezéből a batyut, amibe a szakácsnő szokott Babóknak egy kis ennivalót adni, amikor a legelőre ment pulykákat őrizni.

A királyfi a bálban most sem táncolt. Mindjárt az ajtó mellett ült le, és várta, leste az aranyruhás lányt.

Amikor a királyfi elment, Babók sírt-rítt.

– Nem bántottam én a királyfit. Miért haragszik rám annyira?

De aztán csak eszébe jutott, hogy igyekeznie kell, ha oda akar érn időben a bálba. Letörölte a könnyeit, majd szaladt a pulykákhoz: hopp, hopp, hopp, gyertek gyorsan! Jöttek is azok. Babók pedig ment a konyhába. A szakácsnő igaz, hogy várta, de azért hagyta, hogy hadd könyörögjön, hadd rimázkodjon. Nem engedte el, míg a három aranyat nem érezte a markában, és a lány meg nem ígérte, hogy senki nem fogja meglátni. Elbújik a bál közelében, de azért jól megnéz mindent, s elmeséli majd a szakácsnénak.

– No, menj, de aztán nehogy bajt zúdíts a házra!

Babók szaladt, ahogy bírt az öreg fához. Gyorsan a fejére tette édesanyja főkötőjét.

– Szép legyenek! Nagyon szép legyenek! – mondta.

Hát... olyan gyönyörű lett, hogy...! Csillogó gyémántruháját vette most fel. Szóval, olyan gyönyörűségesen szép lett, amilyen nem volt sem ezen, sem a másvilágon.

A báli népeknek a szája is tátva maradt, amikor meglátták. Nemhogy a muzsikások feledkeztek meg a muzsikálásról, de még a táncosok sem tudtak lépni a gyönyörűségtől. A királyfi felugrott a székről.

– Most nem szöksz meg – súgta neki, ahogy megkérte, hogy táncoljon vele.

– Nem is akarok – nevetett a gyémántruhás lány.

– Mondd már meg igazából királykisasszony, hogy hol laksz, mert elmegegyek utánad a világ végére is – kérte a királyfi Babókot.

– Batyu ütötte várban.

– Batyu ütötte várban? Áruld el most már, hogy te voltál-e az ezüst meg az aranyruhás lány is, vagy három varatok van?

– Hát... – habogott a lány.

– Na, megállj! Ma veled megyek én is. Elkísérhetlek?

Akkor a királyfi lehúzta az ujjáról a gyűrűjét, és csak úgy a fogával kettéharapta. Hogy hogyan? Hát, biztos olyan erős foga volt, mint a vas. A gyűrű felét odaadta a gyémánt királykisasszonynak. A lány elfogadta szívesen. A királyfi a gyűrű másik felét zsebre tette, majd elővette a zsebkendőjét, kettétépte. Felét most is a gyémántruhás lánynak adta, felét megtartotta magának. Örült erősen, hogy a lány elfogadta a gyűrűt meg a fél zsebkendőt.

Hajnal felé a királyfi egy kicsit elálmosodott, ezért már csak azt vette észre, hogy nincs mellette a gyémántruhás lány. Hiába nézegette a táncolók között meg az udvarban, bizony nem látta sehol. Megint csak szomorkodott, búslakodott.

Most is Babók ért haza elsőnek. A szakácsnő olyan kíváncsi volt, hogy az éjjel aludni sem tudott. Nagyon várta hát a lányt.

– Mesélj gyorsan! Mi volt?

– A bálban a királyfi most egy gyémántruhás lánnyal láncolt. Ő lehetett a legszebb, mert a királyfi csak vele sustorgott.

– Ez is megszökött?

– Meg.

– Jaj, szegény fejünknek – siránkozott a szakácsné. Jobb lesz, ha most te elmész innen! Én meg főzök a királyfinak egy kis keménymagos levest. Jót tesz az bál után.

– A szakácsnő már főzicskél is, ahogy mondta. Mikor elkészült, Babók úgy könyörgött, hogy legalább megköstölhassa a levest, hogy azt nem lehet elgondolni.

– Phi, phi, phi, menj már a masina közeléből te lány, mert csak az kell, hogy a királyfi a szörödet találja a levesben. Agyonlövet mindkettőnket.

– Csak egy kanállal! – kezdte megint a kunyerálást Babók.

– No, nem bánom, de csak egy kanállal, aztán ne lássalak a konyhában! Megjött a királyfi.

– Jaj, szakácsnő, hívd gyorsan az apámat, az öreg királyt!

Aztán újra csak elővették a könyvet, könyveket. Nézegették, de batyu ütötte vár nem volt írva sehová. Akkor így szólt a királyfi:

– Édesapám! Elmegyek hetedhét ország ellen. Addig haza nem jövök, míg azt a lányt meg nem találom.

– Édes fiam! Nem aludtam egész

éjszaka, mindig csak azokon a fránya várakon gondolkoztam, meg a Bibliát olvastam, hátha valami okos dolgot ki tudok okumulálni belőle. S tudod, mi van írva a Bibliában? Az, hogy te ne menj sehová, mert semmiféle várba való lány nem lesz a feleséged, csak az erdei.

– Az nem volt benne, hogy az erdei lány ugyanaz, amelyik az ezüst, arany meg a gyémántruhás volt?

– Erre nem gondoltam, hogy ezt is meg kellene nézni. Ne menj sehová!

– Igaz is! Ne menjen felséges királyfi – szólt megint a szakácsnő. Főztem egy kis keménymagos levest. Egye meg inkább reggelire.

Azzal már tette is az asztalra a tányért, meg a leveses fazekat. A levesnek jó szaga volt. A királyfi meregetett a tányérba. Egyszer csak koppanás, és a fél gyűrű a tányérba gurult.

– Hé, szakácsné! Ki volt a konyhában?

– Senki.

– Senki? Rögtön elcsapatlak, ha meg nem mondd, hogy ki volt a konyhában! – közben kotorászta ki a gyűrű darabot.

– Mondom, hogy senki, azaz, hogy..., az a csúf Babók. Tudtam, hogy bajba kever – morogta most már magában Ibolya.

– Azonnal hívjátok ide!

– De nem lesz rá mérges a királyfi?

– Gyorsan, gyorsan!

Lassan, félénken jött Babók.

– Egyedül voltál a konyhában?

– Ibolyával – mondta a lány.

– Nem hagytam magára – sietett beleszólni a szakácsnő.

– Látod ezt a gyűrűt?

– Látom.

– Hogyan került ez hozzád?

– Felséges királyfi! Kis időre adjon nekem egy szobát, s megtud mindent.

– Tessék. Ez lesz.

A lány rögtön kiszaladt. Egyenesen az odvas fához. Föltette a főkötőt. Ne lászon senki, gondolta, aztán fogta a három ruhát, s indult vissza.

– Minek kellett ennek a lánynak a szoba, ha egyszer kifelé szalad? – kérdezte a királyfi a szakácsnőt.

– Én el nem gondolhatom.

Egyszer csak nyílik a szoba ajtaja. Ott jön ki Babók az ezüst ruhában. A királyfi meg akarta ölelni, de megint csak eltűnt. Még bele sem gondolhatott

a legény, hogy ez meg hogyan lehet, hogy az udvarra megy ki, s a szobából jön elő, s aztán megint eltűnik. Amikor megint csak nyikordul az ajtó, a lány most a második bálban látott aranyruhában áll előtte. Megölelni most sem hagyta magát, újra csak eltűnt, de kevés idő múlva megint csak jött, most gyémánt ruhában. Kezében most ott volt a pulykaörzéshez használt bot, de édesanyja zsebkendője helyett, a királyfi fél zsebkendője volt a bot végén. Egyből lekapta a királyfi. Összeillesztette az ő fél kendőjével. Éppen odaillett. Babók akkor nevetve kérdezte:

– Felséges királyom, melyik lány tetszett? Az erdei vagy Babók, az arany, az ezüst vagy a gyémántruhás lány? Hát a várak közül? A bottal ütött, a kendő ütötte vagy a batyu ütötte?

– Mindegyik – válaszolta a király.

– No, szakácsnő, kell-e okula? Igaz-e, hogy az erdőben én széplányt láttam?

– Ej, no, hát nem felejtette el felséges királyom még azt a butaságot?

Babók elmesélte apja átkát az egérbundával. De szerencséje volt ám a lánynak, mert most már igazándiból is hordhatta a főkötőt, hiszen menyecske lett, ezért nem fogott rajta többet az átok.

Apját, a gonosz királyt meg sem kellett büntetniük, mert a Szent Istennek volt rá gondja. Egész életében kolduással keresett egy-egy darab kenyeret, egy kis levest magának.

A szakácsnőt, aki Babóknál volt régen, a királyfi megkerestette. Gazdagon megjutalmazta.

Mi lett az egérbundával? Vándorol a világban. Már csak arra lehet ráátkozni, hogy szorítsa egész életében, aki rossz, másokat bánt.

A királyfi meg Babók megesküdtek hétszer egymás után, hogy egymást soha el nem hagyják. Nagyon nagy lakodalmat csaptak. Volt ott minden jó. Arany pulyka meg gyémánt liba, sült kolbász, de a keménymagos levest is mindenkinek meg kellett köstölni, mert ha azt nem főzte volna a szakácsné, máig is kereshetné a királyfi a gyémántruhás lányt.

**Mesemondó: Botos Pálné
(született Orsós Erzsébet), 62 éves
Karancslapujtő, 1966**
– vége –

Feleség keresése (Wuschler Anna gyűjtése)

Egyszer régen Bogárközben élt egy cigány testvér. Külsőre tüköregyformák voltak, mert egy napon születtek, vagyis ikrek voltak.

Velkikakast tartották idősebbnek, bár csak egy-két perccel előbb született. Komolyan gondolkodó, szótartó a kocsmában vitéz, mert egymaga kipakolta a kocsmát, ha szükség volt rá. Ragadtak is rá a lányok, mint a lépes mézre. Csoda-e, ha igen hamar megházasodott. Felesége a környék legszebb lánya: Luluj. Négy lovat kért érte az apja.

A másik Pödör Gyusza. Vidám, nótás, táncos legény. A nevét onnan kapta, hogy fiatal gyerek korától manduláltatta a haját. Göndörítette, vagyis kipödörte, mint más ember a bajuszát. Kaphatott volna asszonyt ő is szépet, takarósát, de neki egy sem tetszett, mert a környéken minden lány fekete hajú és fekete szemű volt.

– Hát milyen feleséget akarsz?

– Szőkét, aranyhajút és a szeme színe olyan legyen, mint az ibolya, ilyen lányt a környéken nem láttam.

– Akkor Gyusza elég messze kell keresgélned feleséget, mert én ilyen lányt a környéken nem láttam.

– Nem baj, elmegyek világgá. Az embert valahol várja a párja.

– Azt nem. Egyedül nem engedlek el – mondta Velkikakas.

– Gyere te is!

Este lett, mire megbeszélték, merre kellene indulni és mit vigyenek az útra. Megegyeztek végül is, hogy sok lomot nem cipelnek. Megtömik a bukszat pénzzel, a tarisznyát ennivalóval, a piacon vesznek új bivalybőr csizmákat, hogy kint tartson az úton. Választottak az istállóban egy-egy lovat: Velkikakas a Hokát, Pödör Gyusza Dinót, aztán elbúcsúztak apjuktól, anyjuktól és természetesen Lulujtól, hogy vár Velkikakasa, míg világ a világ és még azon túl hét nap. Kitesz a Kútágasra egy piros kázmérkendőt. Ha ott-hon baj lesz, a színe megváltozik, akkor siessenek haza.

Elindultak szembe a Nappal. Estére megérkeztek az erdő szélére. Kerestek egy tisztást.

Hordtak oda szénát, hogy jól essen az éjszakai nyugalom. Gurítottak a széna mellé egy göcsöt, ez lett az asztal. Kényelmesen megvacsoráztak, majd kinyújtózkodtak és elaludtak.

Reggel felébrednek. Keresik a tarisznyát, eltűnt, a helyén egy levelet találtak, amely így szólt: éjszakára őrséget illik állítani. Aláírás: Balo király.

– Na, ez sem ússza meg szárazon, hogy tőlünk mer lopni – mondja Velkikakas.

Felmennek a dombra, hogy körülnézzenek, merre is kellene keresni Balo királyt. Nem sokáig nézegettek, rögtön meglátták, hogy a szomszéd hegytetőn áll egy nagy várkastély. Ez csak Balo király háza lehet. A várkastély tetején egyet kukorékkolt egy rézkakas.

– Ahá, jelzi, hogy jövünk. Na, segítünk a haján. Pödör Gyusza előkapta a távcsöves puskáját és ukk-mukk-fukk, lelőtte a rézkakast, aki szárnyát széttárva zuhant a palota kertjébe. Szerencsére nem az udvarba esett, így Balo király nem látta meg.

Elindultak a kastély felé. Velük szembe sírva jött egy öregasszony.

– Miért sírsz öreganyám?

– Mindenünket elvett Balo király. Nincs egy falás ennivalónk. Minden éjszaka rabol a környéken, aki ellenszegül, lenyakazza. Be ne menjetek a kastélyba, mert veletek is elbánik.

– Köszönjük a jó akaratát, de nekünk számadásunk van vele.

– Az nagy veszedelem... Alattomos a Balo király. Másképpen jár annak az esze kereke, mint a rendes embernek... Látod azt a lyukat a kerítésen? Ott jönnek ki suttymomban az éjszaka a király és a többi rabló barátja. Amikor jól felpakoltak a környéken, akkor mint akik jól végeztek dolgukat, a főkapun hajtják be a sok állatot, lopott lovas szekéren viszik a sok enni, innivalót.

– Köszönjük a segítséget öreganyám. Külön köszönjük az értünk való aggodalmat.

Velkikakas egyenesen a kerítéslyukhoz indult, utána Pödör Gyusza.

– Na, itt lepihenünk. Estére sok munkánk lesz.

Lepihentek... Amikor besötétedett, elhelyezkedtek a lyuk két oldalán. Összebeszélés nélkül is tudták, mi a teendőjük.

A rablók sorban bújtak ki a lyukon. Elöl Balo király utána a többiek. Velkikakas levágta a fejüket, Pödör Gyusza kirántotta és hallomba rakta őket. Amikor végeztek, bementek a palotába, de ott csak egy embert találtak. Valamiféle éjjeli őr lehetett, őt rögtön kinevezték kisbírnak, ígérték neki dupla fizetést. Kerestek neki egy dobót és küldték hét ország városába, falujába, hogy dobolja ki: „Jöjjön mindenki Balo király kastélyába, akitől valamit elvett Balo király, ha megismeri a saját tulajdonát, viheti haza.”

Lett is nagy tolongás. A sok csikót, tehenet, disznót mind megismerte a gazdája. A lisztet, cukrot, sót... meg egyebet pedig testvériesen elosztották.

Velkikakas és Pödör Gyusza is megismerte a tarisznyáját. Fogták is éppen indulni akartak, amikor jött egy ember, hogy megszabadították a népeket a gonosz Balo királytól. Beszélgettek egy kicsit. Beszélgetés közben az idegen megérdeklődte, hová valók és mi járatban vannak erre felé.

– Asszonyt keresek az öcsémnek, Pödör Gyuszanak.

– Nem kell azt keresni, annyi van belőlük, mint a pusom.

– Hát, általában sok az asszonynak való az igaz, de az öcsém csak igen szép lányt akar feleségül venni. Mégpedig olyant, aki aranyoszke és kék a szeme, mint az ibolya.

– Ilyen lányt én csak egyet ismerek, Trezo királylányát, Masalkát.

– Megkeressük.

Miután a sok nép elköszönt, Velkikakas és Pödör Gyusza is útnak indult, mégpedig azon az úton, amelyik Trezo királyhoz vezetett.

Nem sokáig mehetek, mert látják, hogy piros az ég alja, haragszik a boszorkány. Hogy milyen boszorkány? Hát a Bibircsókos bába, Balo király anyja. Ha nem igyekeznek, rögtön utoléri őket. Gyorsan kört rajzoltak maguk köré, hogy ne legyen hatalma felettük. Így aztán hiába ordibált, hadakozott a sütőlapátjával, nem ért hozzájuk. Igen ám, de örökké nem árválkodhattak a kör közepén, mert akkor soha nem érnek célhoz. Velkikakas elővette a távcsöves puskáját, és rálőtt a banyára. Csakhogy nem fogta a golyó. Pödör Gyusza is kipróbálta a maga távcsöves puskáját, hiába. Akkor Pödör Gyuszanak felfort az agyvize, teljes erejéből hozzávágta a botját a banyához, akinek rögtön betört a feje. Kínjában a körmeivel szántotta a földet. A középső ujjja nyomán mély árok keletkezett, ezt a mai napig helytelenül ördögárokknak hívják.

Hanem a boszorkány jajgatását meghallotta egy ördög. Utánuk eredt. Nem verekedni, nem viaskodni akart, hanem megkaparintani Pödör Gyusza lelkét. Ő azonban nem állt le alkudozni az ördöggel. Hanem Velkikakas hasznosnak találta alkudozni az ördöggel. Nem fél ő az ördögtől sem. Kertelés nélkül megkérdezte, miért vágat utánuk. Mit akar tőlük?

Az ördög is egyenesen választott:

– A lelketet.

– Mit kezdenél vele?
 – Most semmit, de holtod után jó segítőtárs lennél.
 – Hol van az még?
 – Én ráérek várni.
 – Csak úgy kíváncsiságból kérdezem, mit adnál érte?
 – Nem bánnád meg az biztos. Adok hét szekér aranyat.
 – Csak?
 – Olyan ügyessé meg okossá teszek, amilyen én vagyok.
 – Csak?
 – Mit adjak még?
 – Az élet meg a halál vizét.
 – Rögtön itt lesz, de ezzel aztán betelt a kívánságlista.
 – Már csak egy csokor oláhmentát kérek, mert nagyon szeretnek a bolhák.
 – Azt is megkapod.

Háromig sem számolt Velkikakas, az ördög már előtte állt hét szekér arannyal. Az egyik szekér tetején a két üveggel, az élet és halál vizével, végül a csokor oláhmentával.

Egy szempillantás alatt felsértette az ördög Velkikakas ujját. Eléje nyomott egy szerződést és kérte, vigye az ajándékokat Lulujhoz. Az élet és halál vizét a tarisznájába tette, de a továbbiakban egy kis baj történt. A hetedik szekérnek kiesett és elveszett a tengelyszöge. Az ördög nem tehetett mást, mint hétrét görbülve fogta a hetedik kocsi hátulját Bogárközig.

Velkikakas és Pödör Gyusza ment tovább a Trezo királyhoz vezető úton. Hamarosan meg is látták a héttornyú kaskalóban forgó kastélyt. Ügetésre biztatták a lovaikat és máris a kapuhoz vezető hídon állak. A kapu zárva, a kastély forog. Velkikakas előkapott egy forintost. Megcélozta a kakas hátát. Hozzávágtá élével a forintot. Eltalálta. Meg is állt azonnal. A kapu magától kitarult. Váratlanul toppantak be. Elsőnek Masalkát pillantották meg. Valóban aranszöke, kékszemű. Puccosan öltözötten sétált a folyosón. Úgy mórlikálta magát, mint amikor a cigányasszony megá a vásárba. A király éppen korona nélkül ült a trónon, mert mérgében elkapta a fejéről és földhöz vágta. Miért? Guzno király hadat üzent neki éppen most, mert Masalka kikosarazta. Azt üzenté Buzno király, hogy kő kövön nem marad Trezo palotájában. Masalkát pedig nem feleségnek, hanem cselédnek viszi magához – így panaszkodta el a két legénynek baját Trezo király.

– Sose búsuljon felséges király úr! Ellátom én egyedül is Buzno király baját seregestől, csak jöjjenek bátran – mondta Velki kakas.

– Hanem én is Masalka kezét kérném, igaz nem magamnak, hanem az öcsémnek, Pödör Gyuszanak.

– Ő az öcséd?
 – Igen.
 – Masalka! Elfogadod férjednek?
 – Inkább, mint Buzno királyt.
 – Már hallatszottak a kürtök. Jött Buzno király serege, elől maga a király. Velkikakas kiszaladt a feljaro hídhoz. A tarisznájából kikapta a halál vizét. Losolt teljes szélességében a feljaro elejére, aztán várta, hogy mi történik.
 Elsőnek Buzno király lépett a halál-vízzel felocsolt hídra. Föl is bukott azonnal holtan. Keresztül esett a karfán. Ugyanígy járt a sok-sok katonája. Néhan kapcsoltak csak, hogy itt kár az erőlködésért. Eszeveszetten rohantak haza. Eldőlt a csata. Nincs már Buzno király. Győzött kardvágás nélkül Velkikakas, azaz Trezo.

Meg is kapta feleségül Masalkát Pödör Gyusza. Hét nap, hét éjjel tartott a lakodalom.

A lakodalom után Velkikakas elköszönt. Sok boldogságot kívánt a testvérnek és Masalkának, de neki mennie kell, mert várja a felesége, Luluj.

Egy hétig ment megállás nélkül Velkikakas, hogy minél gyorsabban hazajérjen. Nagyot sóhajtott, amint kinyitotta az ajtót, mert már elképzelte milyen nagyot alszik a hosszú út fáradalmai után. Hanem, amint kinyitotta az ajtót, ki áll vele szemben? Az ördög, aki így fogadja.

– Semmi keresnivalód nincs itt. Luluj már az én feleségem. Boldogan élünk, téged látni sem akar.

– Nem-e? Hát kinek tett örök fogadalmat?

– Elhallgass, mert elveszem a jókedvedet!

– Még én hallgassak el, amikor te bitorlod a lakásomat, elloptad a feleségemet?

– Elég legyen!

Velki kakas nekiugrott az ördögnek, hogy kitusakodja a maga igazságát. A tarisznját letette a sarokba. Az ördög azonban csak csettintett egyet és azonnal farkassá változta Velkikakast. Farkasként is támadt az ördögöt, aki vasvilláját tartotta maga elé. Ki is szúrta a farkas egyik szemét. A farkas felordított és elszaladt a közeli erdőbe. Éjszaka azonban visszalopódzott. Összekötözte az ördögöt és Lulujt. Egy madzagnál fogva húzta őket az ördögárokig. Mikor odaért, belökte őket a mélységbe. Nagyot nyekkenve zuhantak le. Velkikakas utánuk sem nézett.

Hanem reggel felé, mikor éppen csirkészt, nagyon megéhezett. A birkanyáj közelébe merészkedett. Elkapott egy bárányt és felfalta szöröstől bőrustül. Észrevette a juhász, zsákot dobott rá és a bíró elé cipelte.

A bíró örült, hogy elfogta a juhász a

fenevadat, meg is jutalmazta. Egy helyett két bárányt is kapott. A fenevadat azonban a bíró megsajnálta, mert olyan bárgyú szeme volt, ezért azt ajánlotta, hogy ne öljék meg, hanem billogozzák meg, aztán ketrecben mutogassák a népnek. Farkast úgysem látnak minden nap.

– Elő hát a billogot! Megtűzesítették és a farkas vállára nyomták, aki rettenetesen nagyot ordított. Megijedtek egy pillanatra a körülállók. A farkas ezalatt ki-csúszott a kezük közül. Irány Bogárköz!

A házba, majd a pajtában összetűrt mindent. Kereste az életvízzel telt üveget. Meg is találta, épp úgy, mint a hét szekér aranyat és az oláhmentát. Ivott egy kortyot az életvízből. Abban a pillanatban visszaváltozott emberré. Minden rendben lett volna, csak a billog nem tűnt el a válláról.

Velkikakas téblábolt még néhány napig otthon, de sehogy sem találta a helyét. Elindult hát Pödör Gyuszához, hogy agyonüsse valamivel az időt.

Megérkezett. Elmesélte, hogy milyen keserves napokat élt meg, mióta hazament. Elmondta, hogyan hagyta el a felesége, hogyan büntette meg és hogyan változott farkassá. Megmutatta a billog helyét is. Pödör Gyuszáék szörnyülködtek, sajnálták és megkérdezték, hogy mit tehetnének érte.

– Segíts asszonyt keresni! Nem akarom fölházdálni, mennyi utat tettem meg érted, de te is szánhatnám rám egy kis időt.

– Nem is kellene mászkálnod. Masalkának van egy gyönyörű húga, Csábi. Vedd el őt! Most jött haza a magasabb iskolából.

Masalka hívatta Csábit. Hosszú fekete hajáért, fekete csillag szeméért azonnal megtetszett Velkikakasnak, de Csábinak is a legény.

Azonnal megtartották a lakodalmat. Örült Pödör Gyusza, hogy kölcsönbe nőszült Velkikakas.

Máig is boldogan él ki-ki a feleségével. Bogárközből elhozták a hét szekér aranyat meg az oláhmentát. Nem is találhatnátok bolhát náluk, hiába keresnétek. Holnap megyek hozzájuk vendégségbe! Ki jön el velem?

Mesélő: Kalányos János
(Sötét pej) 64 éves
Poklosi, 1985

Szómagyarázat:

pusum: = bolha

göcs: = tuskó

felforrt az agyvize: = dühbe gurul

kitusakodik: = verekszik

csirkésztett: = hajnalodott

kölcsönbe nőszült: = a sógornőjét vette el

manduláltatta: = ondoláltatta

Kertész Imre:

Bizhelyakipe

Kado kathe „Vernichtungslager” „mudarimasko thani”, phende mange. Kaver butyi shitine pashe – „Arbeit-slager”, butyako than: kothe o trajo lasho. Vame pek kasa-vo than avasa, te chavel variso, ando Auschwitz – phende krujal man e manusha – so shaj pecil. Naj slobodo te phenas si nasvale phende mange, satyarenghe kherenge thani kothe intya, kodo jek homo, sar e pinzharde manusha mashkar jekhavreste akharde: „ande dujeski ride-chi si”. E bida o pjai e bi vrazdesko paji kerel majfeder, kasavo paji kerel, sar anda soski vi me pilom, kana paj stacija ande najipesko than gelam – de chi zhanglo m hody kasavo rumusardo paji. Te na phenas vorbi pa leste, ke avri sas iskirime, de vatunchi le ketanake trubusardas te del duma, kade gindisardom. De avilas – ande muri godyi – hoho, e gata trubuj te dikhav: de najis devleske, mishto hatyarav man, haj chi kathar. E shave chashundo inke vatyipe. Majpalal majbut zhanglipe, dikhipenca, tradicijsa phanglom muro angluno pinzharipe pe kado dyes.

Shajphenav, pala mizmeri aba majbut hiresko devipe ashundom, majbut vorbinas karing ma pa amende, maj pa kado homo. Sas kasavo chaso, kana chi kothe chavlas, chi las sama: sogodi e balval kerel, sar butzhen avri pinzharde. Pe kodo dyes dikhlom anglunes vi le zhulyan. Pasha sirmunaki gradyija kon sas manusha kodol sikadine: kothe sas, de chi pinzhardom len opre, andej

dur, haj pe malyaki kaver rig. Jek cerra vi darajlom lendar, haj sama lom, e angluni lossh, vi e manusha sa bivorbako kerdyile kathe kaj sam. Feri jek glaso ashundyilas kaj muro kan pashe: – Kushle. – Atnchi majal glomavri e milajeske balvalasa daba ashundes: pacha, gilyaki vorba, kathar kadi vi me mucisajlom. Maj anglal tordylom, chi zhanglom pe so zhukarav, angla amaro barako kade sar angla barakura vi kathe e robura zhukarenas, pej riga anglal, palal haj karing feri dikhlom –, anglunes lom tele sar phende mange, pa muro shero e stadyi, lokhes pe telalutni ratyi trine ketanen dikhlom pe bicikliva.

Shukar trubusajlas te hatyarav: Atunchi avilas ande muri godyi: sosko dulmut chi rakhadyilom ketanenca. Feri trubusardas te dikhav, kadal manusha, kon zurales pahosardes ashunde – jek lungo manush vi ande irka iskirisardas pa kaver rig, so kathar amaro majbaro (vi voj ande peske vas ingrel peski stadyi) phendas leske; hody bijekvorbako pe shusho bar odrom sosko pharo avlas te pinzharav kodole manushen kon adyes detehara kaj o zibano dine ma dyes. Jek glaso reslas kaj mura kan: jek ketana sas.

Kade phendas lokhes, hody chi mishkilas chi pesko muj: – Ratyake manushengo ginavipe –, ek cerra kerdas peshko shero anglal, kasave assaipesa, kasave manusheske godyaverikaneski musurasa, kon sogodi hatyarel haj sogodi kade pecil sar leski voja kamel. Atunchi dikhlom

anglunes – ke ratyako rang, haj e grecenge jaga, e parenge taj e zharen o khelipe pe chereski stungo rig. Krujal man butzhene phende lokhes: – E krematoriumura!... – de aba shaj phenos, kasave dikhipesa sar variso na katharutne butya dikhenas. Maj: „abtreten” haj ek cerrea bokhalo somas, de avri zhanglom, e ratyako xaben o manro sas, haj kodo aba detehara xalom. Pa barakkura, pa „blokkuri” kodi zhanglam avri, ande sogodi shushoj, naj khanchi, e phuv barruni o than kasavoj sar ande shingalesko grastesko than: muro dumo pala mande kon beshlas jek shavo, kaj lesko punro shutom, mura changake kon angla man beshlas voj pizdas pe kathe; haj pe but nyeve dyelura aba chi seroj ke khino haj lindralo somas.

Pala kadal so avna dyesa – kade sar ande fabrika – aba maj cerra dyelura asshilas ande ma, feri jek hatyaripe, haj jek pizdipe. Feri kadal phares zhanos te phenav hody soj. Vi ande kadal dyesa sas inke nyeve butya so shaj zhanas haj dikhlas. Butivar ande kadal dyesa xutyildas ma, kodole strejinesko hatyaripesko shil, sosa e zhulyan dikhlom, haj jokhar duvar sas shudrimanske lungi musuri, pe jekhavreste dikhlone manusha, ande kadi anglustyi rakhlom, kon feri pushle jekhavres: – So phenen? So phenen? – haj le vorbi khanchi, vady sagda kosi sas: – Zurales nasul. – De na kadi kodi vorba, na kadal mure gindura – mange –, sosa e Aushcwitzos chuichikanes zhano te phenav soskoj.

Avri zhanglam, mashkar e but shele manusha, ande amaro blokko, vi o bibaxtalo manush kathe sas. Jek cerra na mishto dicholas ande robuske gada, haj pe lesko chikat perindi, ande peski bulxi stadyi. – So phende – pushlas vi voj –, so phenen?... De nashtig dasas duma, sartena khanchi. Leske vorbi so sigo phendas aba chi zhanglom te zhav pala lende.

Naj slobodo te gindisardas, kodi hody vatunchi pe jek shaj vi trubuj de feri naj-slobodo te gindil pe pe kodol, kas „khere mukhlas”, haj anda lengi voja „zuralo trubuj tavel” ke zhukaren: pe leski gazhi haj pe leske duj shavora – kadi sas sar avri zhanglom. Vi kathe e bida kodi sas, so ando financosko kheri, ando zibano, vady ande fabrika. E dyesengo lungipe. Aba zurales koran, pala khamesko dyes avile. Atunchi zhanglom, soske shudre ando Auschwitz e detehari: e shavenca kaj e sirmunaki gradyija beshlam, jekhavreste pashe, amenca vorta e lole khamesa. Pala duj trin chasuri aba e shalines rodasas. Vi kathe zhalas e vrame, vi kathe amenca saso „Morchunari”, haj vi asshunedyilas jek-jek pherasa, vi kathe sas, te na petalenge, karfa, burra, so o „Phandrano shavo” las amendar, vi kathe opre-opre ashundyilas „Rozeske” vorbi: – akanak te gilyabas japanicka! – Ande jek dyes duvar zhas pe budara, detehara vi ande najipesko thanesko barako (cirdimasko thani, feri lunges gropanca, haj opre sastra sas anda kodol paji shordyolas), e xabenesko da-

pe, ratyi o appel sar ashundam – kattyisa trubusardas te resav andre kattyi sas o dyes.

Kaj kadal avile inke e voji: kade jek „Blocksperré”, „blokesko phandipe” pecipe pe dujeski ratyi – atunchi anglunes dikhlom amare bares xolyarnyike –, haj ashundyile andre e duralimaske glasonca, te mishto shutam kan, cipipe, zhukhlesko – bashipe haj pushkidipe ashundam ande barakkesko tunyari-ko; vady pale jek zhanpesko dikhipe, pale pasha sirmunaki gradija, sar phende, anda butyi khere reslenge, sar pe kodo kothe, so palal avile anen, naj kanchi kaver, mule pashlyon, kade sar karing man phende. Kadal vi mura godyake sagda butyi das. De – shaj phenav – na kattyi hody jek lungu dyes te zhaltar lesa. Kade avilom pe les: inke vi ando Auschwitz shaj, kade dichol te rucil pe o manush. Zhukardam, zhukardam – te gindij, te na pecil khanchi.

Kado hody chi keras khanchi, kethane kadale zhukaripesa: kodi patyav, kado kodo pizdipe so sikavel e Auschwitzos – aba sartena ande mure jakha.

Inke variso trubuj te phenav: kaver dyes xalom, pe trito dyes vi aba azhukardom e zumi. Kaver sas ando Auschwitz e xapesko chasura. Detevara sigo reslas jek veriso paji, e kafeva, sar phende. E zumi aba karing e ijja chasura dine. Palakodi chi pecisajlas khanchi, pe trito dyes aba pizhardom e bokh, haj e shave s apa kadi vorbinas. Feri o shavo kon phabarelas shutas pashe, hody kado hatyaripe leske chi phenel nyevo, haj voj feri e thuvalyan kamlas – vi peleski musura sas variso, so ek cerra vi xojarelas ande kodo minuto, haj vi e shave, kodi patyav anda kade sikade tele kasavo sigo.

Po shtarto aba pale pi zibano beshlom. Kaj zhas – kade ashundam – „Buchenwald”, haj kasave anavenca aba sama lom, kade lom sama pe jek duj roburenge mosuri dikhlom variso xanyzhvalipe kon dine man dyes kana belomtar, shajke feri chi dikhav mishto. Vi kodo trubujas te dikhav, but mashkar lende e dulmutane, e but zhanimaske robura, haj vi e patyiv so e vastenge chipti, e stadya haj e papucha sikade. Vi kaj o zibano von kerde sogodi, ketanen feri majdur dihlom, kasave majbaren pe kado biglasesko thani feri pe kodi gindij pe kodi stacija, kaj angla kadi trin haj dopash dyesesa, avri hulyilom.

Paj drom akanak inke maj cerra shaj phenav: sogodi kade pecilas sar sagda. Akanak na shovvardesh – zhene samas, oxtovardeshzhene, akanak nas amenca trasti, haj chip a zhuly chi turubsardas te girizhisaras.

Vi kathe sas vaso, vi kathe tatyipe sas ame haj vi kathe trushale samas, kathe majcerra bida sas, paj xabena: e porcija – maj baro manro, majbut chil haj inke variso, kade akharen anda, „wurst” vi jek kotor – kaj o zibano dine, haj kothe vi xalom, anglunes, ke bokhalo somas, palakode ke ando zibano nas than kaj shaj stutomas, ke chi phende o drom pale trin dyes avla.

Ando Buchenwald vi detehara reslam, ande khamasli, uzhi vrama. Kathe so si zibanengo than, pala Auschwitzesko, feri kasavo gavutnoj, amalipeskoj. Sar zhukarde amen nas lasho: kathe na robura, ketani cirde o vudar, haj – avilas ande muri godyi – kado o angluno chacho, kade te phenav, e chasura, kana kasave pashe shaj kerdyilom lenca. Feri dikhlom, sosko sigo, sar zhal sogodi.

Duja trin cicipe: „Alle’ raus!” – „Los!” –, „Fünferreihen!” – „Bewegt euch!” –, jek duj malavipe, jek-jek kherako mishkipe, aba vi zhalas amaro zhape sar pe fita cirdenas pa duj riga jek-jek ketani gele kothe, samalom – kaj sakon bishtaj panzhto manusha pasha lende – duj, haj lenge jakha chi len tele, akanak aba mutes, haj feri aba leske ushtyipesa kerdas o drom, kadi jek cerea dilyardas ma, haj vi bari dikhlom. Jek semo vi trubujas te assav, ke khere e xanrale chorre, avilas ande muri godyi, pe kodo dyes, kana gelam po shingalipe. De vi e shingale so kerde sogodi, phendom mishto.

Haj ive, mishto dikhlom lenge musuri, lenge jakhengovady lenge balengo rang, lenge morcha, kamlom te zhanav: amende cirdine zhan pe amari rig, ke vame anda kodi morchi sam? De ande muri godyi avilas, na mishto dikhav, k eme chi som kodo.

Anda kode vi kade sama lom, lokhes gelam opre, de na sar ando Auschwitz vorta, pe chachi pe stungo pe baro drom. Pej thana but zeline matura dikhlom, shukar khera dikhlom, mashkar e kash inke vi dikhlom dyzan, baran sogodi shaj phenav: maj shukar sas – sar o Auschwitz. Pe dromeski chachi rig samlom pek cini pedengi barr: cherbura, haj chimijakura, taj kasave pedura sas haj jek rish, bari vojasa kade beshlas kon zhukarel variso xabena, haj vi mishklas pe – de kadalesa chi reslas khanchi.

Pasha jek barresko manush gelam, so kathe tordyolas pe mal. Pe parni phun sas, haj anda parne barra sas kerime. Andaj gada palesko kushlo shero, dicholas: robos kamlas te sikavel. Anglal badyardo lesko shero haj palal ando uchi pe lesko jek punro nashipe kamlas te si-

kavel, haj ande pesko kolyin pek bar barr bandeyilas telal, leske duj vas. Anglunes feri hatyaripesa, shaj. Phenos – sar ande shkola sityilom – feri dikhlom, palakodi avilas feri ande muri godyi. vi kamel te phenel variso te gindisardas. Sas but sirmunake gradyiji, haj bare barrenge zidura, de sas jek sastruno vudar, opre pe leste dlazha jek podo avilas ande muri godyi pa lende, haj v igelom perdal telal kado: ande buchenwaldesko than reslom.

Buchenwald plajesko, xarako po kav, ando uchi pe pashlyol. Lesko oxigeno uzhoj, krujal sakaj vesha, ande xara gavutne khera haj kodolen lole hurbura sikanen. E najipesko than pe stungo rig si. Le robura amalipeskej, de kaversar sar ando Auschwitz. Kana resen e manusha vi kathe o najipesko than, E balenca kon keren butyi haj gada zhukaren. E gada kodol sar ando Auschwitz. Feri e najipesko than kathe haj tato, e balenca kon keren butyi maj mishto keren sama len majfeder, haj kon anel e gada tuke te feri naj hajipeske dikhipesa, de kamel te lel pa tute sosko baro gad trubuj tut. Palakodi anda felyastra trubuj te zhas haj pushen tutar situ somnakuno dand. Haj kon kathe si dulmut vi bal si les, andre sikiril tuo anav andekh bari gindyi, haj galbe no trinen go karfin, haj jek bulxo shinipe, del, ande seleduj matura. E trinengo karfin anda kode ke ungrikonesko manush san, baro U pizdel, pe lenija numerura shaj ginaves, pe muro 64921. Ashundom trubuj te zhanav vi nyamcka te phenav, kade: – Vierundsechzig, neun, ein undzwanzig –, ke kadi trubuj te phenav, kana varikaj som.

A KOMÁDI CIGÁNY KISEBBSÉGI ÖNKORMÁNYZAT FELHÍVÁSA

Komádi településen (Hajdú-Bihar megye) magas az iskoláskorú gyermekek aránya, akik nagy érdeklődéssel és szorgalommal fordulnak a cigány hagyományok, így a cigány tánc megismerése felé.

A Cigány Kisebbségi Önkormányzat ebben szeretne segítséget nyújtani az érdeklődőknek. Ezúton keresnek olyan személyt, aki vállalná a cigány tánc tanítását a település iskoláskorú gyermekei számára.

Jelentkezni lehet:

**Cigány Kisebbségi Önkormányzat
Juhász Gézáné
4138 Komádi, Nagysándor József u. 57.**

Taktaközi Aranypatkó Alapítvány

Székhely: 3921 TAKTASZADA, Kossuth u. 104.

Levelezési cím: 3925 Prügy, Rákóczi út 7.

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

A Taktaközi Aranypatkó Alapítvány pályázatot hirdet logó-terv, illetve vers-illusztráció elkészítésére.

1. LOGÓ-TERV

Az alapítvány célkitűzése a roma és nem roma származású halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek gondozása, a kisebbségek és a többségi társadalomban élők közötti átjárhatóság megteremtése a tolerancia növelésével, az előítéletek enyhítésének segítségével. Az alapítvány logójának tükröznie kell ezt a szellemiséget. Kíváncsiak vagyunk arra, hogy a gyermekek az alapítvány célkitűzéséből kiindulva milyen mondanivalót tudnak társítani az alapítvány nevéhez, és ezt rajzban hogyan jelenítik meg. A rajzok készülhetnek egyénileg vagy csoportban.

2. VERS-ILLUSZTRÁCIÓ

Tóth Olivér költő két verse alapján illusztrációk készítésére kérjük a gyermekeket. A versek címei: **(1) Cigánynak lenni, (2) Magyarnak lenni.** Külön örülnénk annak, ha a gyermekek mindkét verset saját látásmódjuk szerint mutatnák be, és kiderülhetne, hogy egy cigány származású magyar gyermek, illetve egy nem cigány származású magyar gyermek hogyan látják egymás azonos és külön-külön hovatartozását, és hogyan jelenítik meg a másik személyről kialakított képet.

Célkorosztály: általános iskolás 10–15 éves gyermekek

Pályázat benyújtásának határideje: 2011. március 31.

Kérjük, a pályázatban résztvevő iskolákat, feltétlenül jelezzék felénk, hogy intézményükből hány gyermek vesz részt a pályázatban!

Bővebb felvilágosítás kérhető: Tóth Olivér, 20/929-0547, aranypatkoalapitvany@gmail.com

Cigánynak lenni

Minden vonásban
ott lakom ahol Te is,
a vonalkavalkád zajának
tompítója s lázítójaként.
Tudom milyen nyáron
a repedéseken áttörő szurok,
mint arcodon elered a sírás
szemed pillapárkánya
miként a putrik fala
mily koromsötét,
s tudom a pókhálós
ablak peremén belül
tátong az éhség,
hogyan neked élni
milyen nagy nehézség,
mert zárándok út a léted,
Indiától Magyarorszáig
lovaidd nyeregében ülve
megzaboláz szegénységed
s tudom, hogy lenéznek
vagy köpnek utánad
fehérűzős bakancsok
elpusztítanának
Te mégis gyermeket szülsz
mint téli este szikrát
köpköd a kémény
táncolni perifériákon,
formáló anyaméhedből
ma is születnek vajdák
és koldusok.
Felelj hát!
Milyen cigánynak lenni?
Az elme szeret
a szív tagad.
Adyként szeretlek
s Adyként tagadlak,-
miközben mint a láb
vándorszekezőnk
kereke kibicsaklott,
ponyvája szétfoszlott,
váza kopik toporog.
Tudnod kell bár megtelik
veled az utca, a börtön,
s belőled nőnek gyermekvárosok,
itt mindegy ki vagy.
miféle úton haladsz
legyél romungro, beás, oláh....
cigány maradsz.
Hosszú az út menni kell még
homlokodon kevés a verejték
hogy otthonra, hazára
magadra találj
mert ismerem örömed, fájdalmad
s a közös gyökér
engem is magába szív-
minden vonásban ott lakom ahol Te is,
a vonalkavalkád zajának
tompítója s lázítójaként.

Magyarnak lenni

Anyám embernek szült,
viseljen barna, kreol, fehér bőr,
átok, sors, hiedelem,
anyám embernek szült,
rögökké sorvasztani,
húsát és csontját a szónak.
Anyám embernek szült
nekem adva ízét a szélnek,
gyümölcsét a termő fának,
s körülkerített kertünk
szabadságát hazának.
Anyám embernek szült,
fiúnak, férfité lenni,
lánynak, asszonnyá lenni,
fiúból, lányból embert nevelni.
Anyám embernek szült,
embert szeretni,
Anyám embernek szült
testvér testvére lenni,
Anyám embernek szült,
ember lenni,
Anyám embernek szült,
a földdel szeretkezni,
sírján kereszt és virág lenni,
Anyám embernek szült,
barna, kreol, fehér aranyának,-
népének cigány szívének,
magyar szavának.

OLVASSUNK MAGUNKRÓL!

Kedves Olvasóink!

Ezúton is szeretnénk megköszönni érdeklődésüket lapunk iránt. Örömmel tapasztaljuk, hogy olvasó körünk folyamatosan bővül, s lapunkat egyre többen olvassák honlapunkon (www.ldromalap.hu) keresztül is.

A nagy érdeklődésre való tekintettel új kezdeményezést indítunk **Olvassunk magunkról!** címmel.

- Szeretné megismertetni települése hagyományait másokkal is?
- Ismer szakmai és regionális összefogást, a szervezetek közötti együttműködés kialakítását szolgáló modellértékű programokat?
- Kulturális programon vett részt és jól érezte magát?
- Példaképként tekint valakire, aki életpályájával mások számára is minta lehet?

Fesztivál, falunap, képzési program, szakmai együttműködés?

Írjon róla, hogy mások is megtudják!

Várjuk olvasóink írásait a településükön, a megyéjükben, a régióban történő eseményekről!

Leveleiket, fényképeiket várjuk szerkesztőségünk címére:
5000 Szolnok, Aranka u. 3.

A Szerkesztőség

MEGRENDELŐ

Megrendelem az LD című roma lapot
..... példányban, az alábbi címre:

Megrendelő neve:

Címe:

Előfizetési díj
egy évre: 3600,- Ft,
fél évre: 1800,- Ft,
negyedévre: 900,- Ft

*A megrendelőlapot és az előfizetési díjat
a szerkesztőség címére kérjük eljuttatni:*

5000 Szolnok, Aranka u. 3.

Telefon:

(06) 56/420-110

*Előfizethető rózsaszínű
postai utalványon.*

Boldog új évet kívánunk!
Baxtalo Nyevo Bersh!

LAKATOS KLÁRA ALKOTÁSA